

Storstockholms
brandförsvaret

Årsredovisning 2017

Storstockholms brandförsvaret
Vi skapar trygghet!

Storstockholms brandförsvaret är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänsten åt tio kommuner: Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker.

Diarienummer:
106-46/2018

Innehållsförteckning

Förbundsdirektören har ordet.....	5
Direktionens arbete under året.....	6
Storstockholms brandförsvaret.....	8
Förvaltningsberättelse.....	11
Storstockholms brandförsvaret verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas och andra myndigheters förmåga att själv förebygga och agera	11
SSBF:s förebyggandearbete är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter	11
SSBF:s arbete att verka förebyggande mot olyckor har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor	17
SSBF ska utveckla förmågan att analysera och lära av inträffade händelser	21
SSBF ska utveckla sättet på vilket det egna arbetet med att förebygga olyckor styrs, inriktas och utvärderas	23
SSBF är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilde inte själv kan hantera en olycka.....	25
SSBF planerar och genomför sin räddningsinsats så att hjälpen till enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka.....	26
SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet	27
SSBF ska utveckla förmågan att leda och genomföra stora och komplexa insatser och att samverka med andra organisationer	30
SSBF ska utveckla planeringen för räddningstjänst vid höjd beredskap	31
SSBF ska utveckla samverkan med andra samhällsaktörer, såväl nationella som internationella.....	31
SSBF ska utveckla sin förmåga att verka vid terrorhändelser	31
SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare	34
SSBF minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling.....	40
SSBF är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället	42
SSBF nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning	44
Ekonomisk redovisning 2017.....	47
Ägarförhållande och verksamhet	47
Måluppfyllelse	47
Mål och måluppfyllelse	48
Balanskravsavstämning	52
Ekonomiskt resultat.....	52
Investeringar	53
Väsentliga personalförhållanden	53
Nyckeltal.....	53
Resultaträkning	54
Balansräkning.....	55
Panter och ansvarsförbindelser	55
Kassaflödesanalys	56
Redovisningsprinciper.....	56
Notförteckning	58
Insatsstatistik.....	62
Internkontroll	68
Anskaffningar inom investeringsbudget	70

Förbundsdirektören har ordet

Storstockholms brandförsvaret lägger så året 2017 bakom oss. Ett gott år, då vi med glädje och stolthet har förvaltat det uppdrag och förtroende som samhället givit oss – att finnas tillgängliga dygnet runt, året om, för medborgarnas säkerhet och trygghet.

Under 2017 har Storstockholms brandförsvaret larmats vid 11 407 tillfällen. Av dessa utgör bränder cirka 25 procent och onödiga automatlarm cirka 31 procent. Jämfört med år 2015 larmas vi vid cirka 1000 fler tillfällen.

Nöjd kund-index visar att medborgarna är tillfreds med sättet som vi utför vårt uppdrag på, och att företagens nöjdhet med brandskyddstillsynen ligger högre än genomsnittet för myndighetsutövning. Storstockholms brandförsvaret har under året genomfört cirka 930 tillsynsbesök. Anmärkningar mot den enskilde riktades vid 265 tillfällen. Vid 44 tillsynsbesök avsåg anmärkningarna brister som var av den arten att objekten behövde kontrolleras efter åtgärd. I 24 fall vidtogs åtgärder innan föreläggande hann upprättas.

Våra olycksutredningar efter specifika insatser har givit praktiskt underlag för fastighetsägare och andra aktörer att vidta förändringar för att öka brandsäkerheten och förebygga olyckor. Resultaten från utredningarna återkopplas frekvent till drabbade, fastighetsägare, konsulter och stadsbyggnadskontor. Detta är mycket uppskattat och har lett till konkreta åtgärder som ökat trygghet och säkerhet, och minskat riskerna för att liknande händelser ska inträffa igen.

Storstockholms brandförsvaret har under året deltagit i ett stort antal evenemang i syfte att kommunicera brandförebyggande budskap. Vi har också lanserat en helt ny webbplats som svarar mot de behov och önskemål som våra medborgare, företagare och övriga externa målgrupper har. Innehållet fokuserar på olycksförebyggande information. Vi har under året också på olika sätt tagit plats i samhällsdebatten, bland annat genom att delta i Stockholm Pride och ett aktivt förhållningssätt till media. Under hösten genomfördes framgångsrikt en flerspråkig kommunikationskampanj i syfte bygga relationer med mångkulturella målgrupper och bidra till ökad medvetenhet om brandsäkerhet.

Arbetet med att höja förbundets förmåga att agera vid terrorhändelser och pågående dödligt våld har pågått sedan juni 2016. Terrordådet på Drottninggatan i april 2017 ökade ambitionen att utveckla oss än mer, och att nå effekt av detta arbete. Under sommaren 2017 har all vår uttryckande personal genomfört utbildning och övning i såväl personligt som gruppens agerande vid räddningsinsatser i miljöer där det finns en riskbild kopplad till hot om terror/pågående dödligt våld. Vi har också övat tillsammans med andra blåljusaktörer för att gemensamt öka samhällets motståndskraft att möta terror och pågående dödligt våld.

Inom förbundet har under året ett omfattande arbete genomförts kring på IT- och informationssäkerhet. Detaljerad systemdokumentation av hela Storstockholms brandförsvares IT-arkitektur har tagits fram, och vi har vidtagit ett flertal olika IT-säkerhetsåtgärder samt konsolidering och optimering av vår IT-miljö. Under året har också uppgradering av ledningsstödet Helios grundplattform för geodata genomförts. Samtliga datamängder från medlemskommunerna, Lantmäteriet med flera är strukturerade och dataförsörjningen är säkerställd.

Förbundet visar ett positivt resultat för 2017 på 10,5 miljoner kronor. Resultatet avviker dock från budgeterat positivt överskott om 18 miljoner kronor. Prognossäkerheten i förbundet får ändå anses godtagbar då avvikelserna kan härledas till medvetna val och satsningar.

Svante Borg
Förbundsdirektör

Direktionens arbete under året

Direktionen har under 2017 bestått av följande personer:

Presidium

Ordförande Karin Gustafsson	S	Stockholm
1:e vice ordförande Leif Gripestam	M	Täby
2:e vice ordförande Anna Rheyneuclaudes Kihlman	M	Lidingö

Ledamöter

Anders Paulsen	M	Danderyd	
Pehr Granfalk	M	Solna	
Ole-Jörgen Persson	M	Stockholm	
Siyamak Sajadian Sasanpour	MP	Sundbyberg	
Parisa Liljestrand	M	Vallentuna	
Lars Lindgren	M	Vaxholm	
Monica Pettersson	M	Värmdö	t.o.m. 2017-03-31
Deshira Flankör	M	Värmdö	fr.o.m. 2017-04-01
Michaela Fletcher	M	Österåker	

Ersättare

Camilla Ferenius	M	Danderyd
Hans Grundell	LP	Lidingö
Johan Wahlstedt	S	Solna
Mats Berglund	MP	Stockholm
Rasmus Jonlund	L	Stockholm
Alexandra Völker	S	Sundbyberg
Lars Lindberg	L	Täby
Anette Karlsson	S	Vallentuna
Lars Sjöblom	S	Vaxholm
Mikael Lindström	S	Värmdö
Ann-Christine Furustrand	S	Österåker

Viktiga ärenden

- Årsredovisning för 2016.
- Tertialrapport 1 per den 30 april och delårsbokslut per den 31 augusti med helårsprognos för 2017.
- Medlemsavgifter 2018.
- Verksamhetsplan och budget för 2018 med ekonomisk plan för 2019–2020.
- Delegationsordningen har reviderats vid två tillfällen under året.
- Gallringsframställan avseende handlingar rörande brandfarlig och explosiv vara.
- Delegation till nya entreprenörer avseende brandskyddskontroll.
- Inriktningsbeslut - flytt av SSRC till Johannes brandstation.
- Delegation för förbundsdirektör att besluta om tilldelning av kontrakt vid upphandling av släck- och räddningsbilar och vid upphandling av verkstadstjänster.

Direktionen har under året haft sju sammanträden varav ett per capsulam via e-post.

Revisorer

Leo Smidhammar	M	Danderyd
Per Stockhaus	M	Solna
Hans Erik Salomonsson	S	Sundbyberg
Peter Frej	M	Värmdö

Storstockholms brandförsvär

Vi skapar trygghet

Storstockholms brandförsvär (SSBF) är ett kommunalförbund för medlemskommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundets politiska ledning utgörs av en direktion med representanter från samtliga medlemskommuner.

Förbundets verksamhet har under år 2017 utgått från ett huvudkontor, 13 heltidsbrandstationer, två deltidbrandstationer, nio räddningsvårn, två utbildnings- och övningsanläggningar samt Storstockholms räddningscentral (SSRC).

SSBF verkar kontinuerligt för en ökad samordning av räddningstjänstverksamheten i regionen för en samhällsservice där administrativa gränser inte tillåts försämra kvaliteten på servicen till de som bor, verkar och vistas i regionen.

Handlingsprogram 2016-2019

Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska ett handlingsprogram fastställas vart fjärde år. Programmets syfte är, förutom att utgöra ett politiskt styrdokument för SSBF:s verksamhet, att ge information till enskilda och samhällsaktörer om förbundets arbete. Utöver detta ska det kunna utgöra ett av flera underlag för statens tillsyn av SSBF:s medlemskommuner enligt lagen om skydd mot olyckor.

Strukturen i verksamhetsplanen för 2017 har sin utgångspunkt i handlingsprogram 2016-2019 som fastställdes av direktionen 24 november 2015 och gäller från och med 1 januari 2016.

Centrala mål och kvalitetsmål

De sex centrala målformuleringarna i handlingsprogrammet utgör rubriker i verksamhetsplanen. För de två centrala målen ”SSBF verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas förmåga att själva förebygga och agera” och ”SSBF är förberett för att snabbt och effektivt ingripa när de enskilda inte själv kan hantera en olycka” finns kvalitetsmål som har ett invånarperspektiv. Exempelvis finns mål kring vår snabbhet, kapacitet, noggrannhet och robusthet.

Utvecklingsmål 2016-2019

Vi har tagit fram utvecklingsmål som anger inriktningen för det utvecklingsarbete som ska ske för att bidra till att de centrala- och kvalitetsmål uppnås. Dessa grundar sig i de genomförda risk- och förmågestudierna. Utvecklingsmålen beskriver en förändring som ska ske i SSBF:s förmågor och har i vissa fall ett mer internt fokus. I handlingsprogrammet för 2016-2019 anges totalt sju utvecklingsmål för det förebyggande arbetet och räddningstjänstverksamheten under perioden. De sju utvecklingsmålen kommer att återkomma i de kommande fyra verksamhetsplanerna och ges olika tyngd olika år.

Förvaltningsberättelse

● Storstockholms brandförsvär verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas och andra myndigheters förmåga att själv förebygga och agera

Vår huvudsakliga uppgift inom det förebyggande arbetet är att påverka och stödja enskilda och andra samhällsaktörer så att de själva kan förebygga bränder och andra olyckor samt ha en egen beredskap för att agera när olyckan sker. Grundläggande förutsättningar för detta är kunskap och kompetens som svarar upp mot de behov, situationer och målgrupper som vi möter.

SSBF har även en myndighetsroll där syftet är att förebygga olyckor. Den innefattar:

- Tillsyn av att ägare och nyttjanderättshavare till byggnader och anläggningar bedriver det förebyggande arbete som åligger dem enligt lag.
- Tillståndsprövning för hantering och innehav av brandfarlig och explosiv vara.
- Att tillse att sotning och brandskyddskontroll sker.
- Att i samverkan med SMHI och övriga räddningstjänster i länet bedöma brandrisken som underlag till beslut om eventuella restriktioner. Kommunen meddelar eventuellt eldningsförbud.
- Att svara på remisser från kommunala och statliga myndigheter utifrån perspektivet skydd mot olyckor.

Målen är att SSBF:s förebyggandearbete:

- är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter.
- har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor.

SSBF ska utveckla:

- förmågan att analysera och lära av inträffade händelser.
- sättet på vilket det egna arbetet med att förebygga olyckor styrs, inriktas och utvärderas.

● SSBF:s förebyggandearbete är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter

Vi genomför ett stort antal informationstillfällen årligen, till exempel sexårsverksamheten, vid badplatser, till fastighetsägare och vid många offentliga evenemang. Vi ger information och rådgivning via bland annat en telefonjour, webbplatsen och vid uppföljningsbesök i byggnader där en brand har skett. Vi utbildar anställda i våra medlemskommuner. Brandskydd är kärnan i dessa utbildningar. För att nå ut med information till flera av de som behöver den, men som själva inte söker information, behöver SSBF identifiera mottagarna för kunskapen och i samverkan med andra i samhället hitta former för att nå ut med den kunskapen.

I verksamhetsplanen för 2017 finns tre uppdrag som syftar till att bidra till att kvalitetsmålet SSBF:s förebyggandearbete är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

✓ Stärka våra medlemskommuners samt enskildas förmåga och kunskap att förebyggabränder och allvarliga konsekvenser till följd av bränder.

Personalen vid våra brandstationer ger information och utbildning om brandskydd

Stationerna genomför återbesök efter brand i syfte att ge information om förebyggande brandskyddsarbete samt att kunna förklara hur vi agerar och varför vi gör vissa åtgärder under insatsen. Det har genomförts Öppet hus på alla våra brandstationer där vi också informerar och förevisar med samma syfte. 6-årsverksamheten är uppskattad och vi når många sexåringar och deras lärare. Det har förekommit bränder där barn som deltagit i 6-årsverksamheten gjort en insats som underlättat vårt arbete och minskat skadeutbredningen.

Brandinstruktörerna har tillsammans med brandstyrkan deltagit i We Are Stockholm där de spridit brandskyddsinformation och informerat om SSBF. De har också varit delaktiga i att ta fram brandskyddsinformation på ett flertal språk. I samband med den stora försvarsmaktsövningen Aurora deltog brandinstruktörer tillsammans med brandstyrkan på Gärdet med ca 100 000 åskådare.

Vi erbjuder utbildningar i brandskydd

Vi erbjuder utbildningsinsatser i brandskydd till bland annat anställda i våra medlemskommuner. Under 2017 har 200 olycksförebyggande utbildningar genomförts. Deltagarnas upplevelse av utbildningen efterfrågas i en enkät som visar en hög andel nöjda. På en skala 1-4 ligger det genomsnittliga resultatet på 3,7.

Vi ger stöd till våra medlemskommuner i samhällsbyggnadsprocessen

Vi stöder våra medlemskommuner i samhällsbyggnadsprocessen med sakkunskap om brandskydd och insatsmöjligheter på olika sätt, främst genom samverkan, rådgivning och remissvar.

Demonstration av stegutrustning för alla kommuners bygg- och planhandläggare.

Under året har sju stycken olika informationstillfällen med teori och praktiska tester av SSBF:s höjdustrutning genomförts för våra medlemskommuner. Syftet var att skapa en djupare förståelse hos bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer om stegutrustningens användningsmöjligheter och begränsningar. Informationsdagarna erbjöd även tillfälle att fördjupa kontakterna med byggavdelningarna på kommunerna.

Bild1 och 2: Stadsbyggnadshandläggare prövar utrymning med räddningstjänstens utrustning.

Genomförd enkätundersökning visar att cirka 90 procent av deltagarna var nöjda med utbildningsdagen och ser gärna att detta blir en återkommande aktivitet.

Stöd till bygglovsavdelning samt till enskilda vid ombyggnation av bostadshus

Under året har SSBF bistått med bedömning av planerade ombyggnader av förrådsvindar i flerbostadshus i Stockholms innerstad till bostadslägenheter. Särskilt fokus ligger på trygga utrymningsvägar. Vid ombyggnation av höga gårdshus där ändrad utformning med lekplatser, planteringar, sophus mm. gjorts genom åren är detta särskilt svårt. Vidare har vi fått frågor från fastighetsägare och bostadsrättsföreningar om hur brandskyddet kan förbättras i gamla byggnader. Framför allt förstärkning av lägenhetsdörrar, brandskydd på vindar och soprum.

Utökad service mot stadsbyggnadskontorets planavdelning

Under året har ett försök med drop-in möten för stadsbyggnadskontorets planavdelning genomförts och utvärderats. Planhandläggarna har då haft möjlighet att rådfråga SSBF och få vår syn och tolkning i olika planärenden. Dessa tillfällen har varit uppskattade och under kommande år fortsätter vi med ett tvåtimmarsmöte per månad.

Förstudie om byggnadstekniskt brandskydd i trähus

En förstudie om byggnadstekniskt brandskydd i samband med bebyggelse av trähus har genomförts. Sammanställningen är baserad på intervjuer med bland annat konstruktörer, arkitekter, brand- och riskingenjörer, Brandskyddsföreningen, byggherrar och tekniska chefer på byggföretag. Även inspelade seminarier och publicerade artiklar har skannats av.

Samverkan med SISAB vid konferensen ”Skolan brinner”

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) har under många år genomfört ett målmedvetet arbete för att minska kostnaderna för bränder och skadegörelse i Stockholms skolor. SSBF har under åren strävat efter att vara en tillgänglig samverkanspart i det förebyggande arbetet. Vid genomförandet av årets konferens ”Skolan brinner” deltog en brandinspektör i ett ”rollspel” tillsammans med SISAB:s brandskyddsansvarige chef om det genomförda arbetet.

Dialog och samverkan med medlemskommunerna

Den samverkan med Värmdö kommun som initierades 2016 har utvecklats ytterligare under 2017. Samverkan är mycket uppskattad i kommunen samt hos företagarna. I Österåker håller vi nu på att införa motsvarande samverkansmodell som i Värmdö. En brandinspektör har tillsammans med kommunen påbörjat en inventering och styrkorna har under hösten påbörjat utbildning i modellen.

Utöver detta har samverkansträffar med säkerhetsansvariga och stadsdelsdirektörer för tre stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad genomförts.

Dialog med Stockholms stad om korttidsboende för nyanlända

SSBF har träffat säkerhetsansvariga på Stockholms stadsledningskontor (SLK) för att ge vägledning kring acceptabel brandskyddsnivå i tillfälliga boenden för nyanlända.

Samverkan med tillståndsmyndigheter för serveringstillstånd

SSBF har deltagit och föreläst vid de samverkansträffar Länsstyrelsen samordnar mellan länets tillståndshandläggare. Mot bakgrund av att SSBF tillsammans med Polisen utgör primära remissinstanser bjuds vi, sedan 2016, in till träffarna. Syftet är dels att säkerställa en tillfredsställande brandskyddsnivå i nytilkomna lokaler med utskänkning av alkohol men också att klargöra våra myndigheters olika roller. Vårt deltagande har lett till ett närmre samarbete mellan våra organisationer. Vi har exempelvis vid några tillfällen medverkat vid krog tillsyner under kvällstid.

Information till fastighetsförvaltare kring sotning och brandskyddskontroll

Stockholms stad fastighetskontor äger och förvaltar en stor mängd byggnader och lokaler som hyrs ut till olika nyttjanderättshavare. Många av dessa byggnader har rök- och/eller imkanaler som ska rengöras (sotas) och kontrolleras med visst tidsintervall. För att ytterligare bidra till kunskapen om vad som åligger ägare/förvaltare genomfördes ett informationstillfälle för förvaltare/brandskyddsansvariga på fastighetskontoret i Stockholms stad genomfördes i maj.

Våra styrkor genomför ett stort antal lokala förebyggande aktiviteter

Ett axplock från Kista brandstation:

- Varje måndag under terminerna har stationen haft besök av förskoleklasser.
- Styrkorna har deltagit vid trygghetsvandringar i Rinkeby, Tensta och Husby tillsammans med samverkansgrupperna i Järvaområdet.
- Varje fredagskväll har medarbetare deltagit i utsättningsmöte med Polisen och lokala aktörer
- Styrkorna har deltagit i ett flertal aktivitetsdagar med exempelvis hyresgästföreningen, information till årskurs sju, vid politikerveckan och Tryggare Tenstas möten

✓ Medverka till att stärka våra medlemskommuners samt enskildas förmåga att förebygga även andra olyckor än bränder som kan leda till räddningsinsats.

Självordsprevention

SSBF är en aktiv samverkanspart inom självordsprevention mellan blåljusorganisationerna och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP). Ett utbildningsmaterial har tagits fram. Som exempel kan nämnas att Kungsholmens brandstation under året informerat om vårt självordspreventiva arbete vid det lokala trygg- och säkerhetsrådet och även bjudit in dem att ta del av vår utbildning. Kungsholmen har även deltagit vid SSBF:s seminarium om självordsprevention under Stockholm Pride vilket var uppskattat.

Medarbetare från Vallentuna brandstation har bistått Vallentuna kommun i arbetet med att utbilda deras fältassistenter och personal från Nova i självordsprevention. De har även deltagit vid SSBF:s seminarium om självordsprevention under Stockholm Pride.

Statistikredovisningen över antalet självordslarm har förändrats under 2017. I och med övergången till den nya händelserapporten registreras självordslarm även vid trafikolycka där orsaken är avsiktlig. Under 2017 har 165 larm registrerats som självordslarm därutöver har 50 avsiktliga trafikolyckor registrerats.

Vi informerar om risker vid badplatser

Under sommaren besökte representanter från våra brandstationer badplatser i kommunerna i syfte att förebygga drunkningsolyckor. Styrkorna från Vällingby, Katarina och Farsta brandstationer har medverkat i Stockholms stads och Svenska Livräddningssällskapes arrangemang "Vän med vatten". Vid de tillfällena har brandstyrkan åkt till badplatser för att informera om risker vid vattenaktiviteter samt bland annat förevisat hjärt-lungräddning med hjärtstartare samt informerat om vattenlivräddningsutrustning och vattenvett. Det har även genomförts lokalt i andra av Storstockholms brandförsvares medlemskommuner.

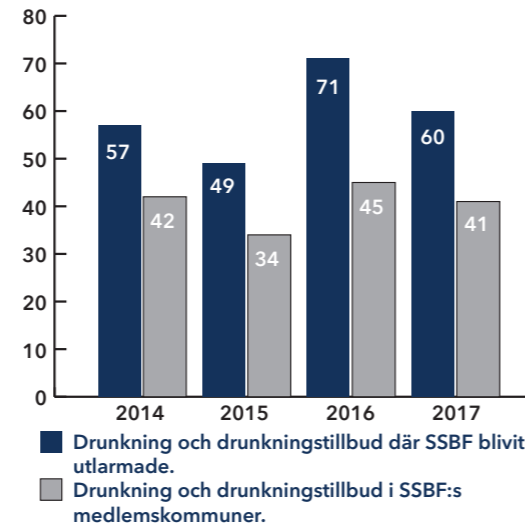
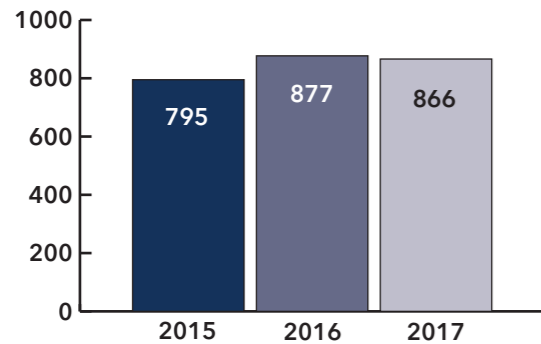

Diagram 1. Larm om drunkningar och drunkningstillbud 2014-2017.

De yttre befälens engagemang i insatsplanering och framkomlighet i city.

SSBF är involverade i flertal byggprojekt och bevakar framkomligheten i stadsmiljön. Under perioden har vi svarat både på en remiss till Stockholm stad angående trafik- och gatumiljöplan för city och en remiss om stadens offentliga rum. Synpunkter om framkomlighet för räddningstjänstens fordon och skydd för allmänheten på öppna platser är aspekter som har lyfts fram.

De stora ombyggnationer i citymiljön i form av spårvagnsprojektet och ombyggnationer i citykärnans fastigheter har lett till täta kontakter med olika aktörer så som fastighetsägare, entreprenörer och andra myndigheter.

Antalet trafikolyckor SSBF larmats till ligger på samma nivå som 2016. Vid behov genomförs olycksutredningar, vilket beskrivs lite längre fram i rapporten. Erfarenheterna återförs till berörda aktörer som kan vidta åtgärder.

Diagram 2: Trafikolyckor dit SSBF larmats 2015-2017.

Infrastrukturärenden

Ett flertal infrastrukturanläggningar projekteras för närvarande i SSBF:s medlemskommuner. Under året har vi haft uppdrag i följande projekt.

■ **Förbifart Stockholm:** Etableringar på flera platser inom SSBF:s område. Platsbesök har genomförts i Akalla/Hjulsta. Uppgifter som berör både insatsplanering, samverkan och detaljplaner har genomförts under året.

■ **I FUT-projektet** (förvaltning och utbyggnad av tunnelbana) har flera detalj- och järnvägsplaner granskats, t.ex. detaljplan Odenplan, Hagastaden, Arenastaden, Akalla-Barkarby. Även järnvägsplan på aktuella sträckor har granskats. Vi har medverkat vid säkerhetsmöten och planerings-/projekteringsmöten samt deltagit på två scenariospel, ett för insats under byggskede och ett för insats på plattform under drift.

■ **Överdäckning av centralstationsområdet:** Preliminär riskanalys har inkommit för överseende. Detaljplaneändringar i vissa fastigheter i närheten och intill området har besvarats i behovsbedömningsskedet. Risker med transporter med farligt gods har diskuterats i samverkansmöten.

■ **Slussen:** Vi har deltagit i scenariospel för Saltsjöbanans anslutning till Slussen-området. Remissynpunkter har lämnats på systemhandlingar för bussgaraget i Katarinaberget. En intern workshop om insatskonceptet för bussgaraget i Katarinaberget har genomförts och därefter en återkoppling till byggherren om de synpunkter som kom fram under workshopen. Det har även genomförts en övning under hösten tillsammans med projektets byggtreprenörer, där bland annat våra dykare deltog.

■ **Mälardalen:** Fortlöpande samrådsmöten med Trafikverket och samtliga inblandade konsulter. Ett antal scenariospel har genomförts med "spelande aktörer" från SSBF.

■ **Citybanan:** Citybanans orienteringsritningar för att underlätta våra insatser har färdigställt under året i samarbete med Trafikverket. Även en grundläggande larmplan/händelseindex för insatser i Citybanan har tagits fram. All utryckningspersonal har under våren genomfört webbutbildningen "blåjusutbildning för Citybanan". Halvdagsorienteringar i anläggningen har genomförts för ca 250 medarbetare från SSBF. En större insatsövning genomfördes i Citybanan i slutet av maj.

✓ Genomföra kontinuerlig omvärldsbevakning och rapportering inom SSBF, till samverkanspartners och till kommunerna.

Vid larmsamtal stöttar och vägleder vi enskilda, utifrån deras behov, att vidta åtgärder för att begränsa skadorna vid inträffade olyckor. Omvärldsbevakning sker dagligen och rapportering kring inträffade händelser, kommande händelser samt trender och tendenser genomförs både internt, till samverkanspartner och till kommunerna.

Utifrån inträffade händelser och omvärldsbevakning har vi underrättat kommunerna, genom TiB (tjänsteman i beredskap) eller motsvarande funktion. Det kan vara förändringar eller trender som kan leda till samhällsstörningar eller som av andra orsaker kan vara en kommunal angelägenhet.

Under 2017 har det gjorts cirka 400 akuta sökningar. Med sökningar avser vi de kontakter som tas i samband med en händelse. Det innebär att varje sökning kan inrymma ett flertal kontakter. Ett exempel är sökningen kopplad till branden vid Stureplan.

SSBF:s arbete att verka förebyggande mot olyckor har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor

Kunskap om olyckor är en förutsättning för samhällets gemensamma strävan mot ett minskat antal olyckor. SSBF har här en unik erfarenhet och är den aktör som ser olyckorna och har möjlighet att sammanställa och analysera erfarenheter och lärdomar från dem. Flera aktörer i samhället har ansvar och rådighet (samt möjlighet och vilja) att arbeta förebyggande mot olyckor, men inte kunskapen om var eller på vilket sätt olyckorna sker. Genom att utveckla och systematisera uppföljningen av olyckor ska vår erfarenhet och kunskap spridas till såväl kommunala, privata och andra offentliga aktörer.

I verksamhetsplanen för 2017 finns fyra uppdrag som syftar till att bidra till att kvalitetsmålet SSBF:s arbete att verka förebyggande mot olyckor har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

- ✓ Utföra myndighetsutövning inom lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarlig och explosiv vara.

Tillsynsbesök har genomförts enligt fastställd tillsynsplan

Antal tillsynsbesök	LSO, lagen om skydd mot olyckor	LBE, lagen om brandfarlig och explosiv vara	Totalt
Stockholm	522	97	619
Solna/Sundbyberg	94	15	109
Täby/Danderyd	68	21	89
Värmdö	17	22	39
Österåker	17	3	20
Vallentuna	14	12	26
Vaxholm	7	5	12
Lidingö	11	5	16
Total	750	180	930

Av de 1000 planerade tillsynsbesöken har cirka 930 genomförts. Av de övriga 70 objekt som var tänkta att besökas för kontroll har de flesta avvecklats sedan senaste besök. I några fall har besöket flyttats framåt i tid på grund av pågående ombyggnadsarbete. Detta ligger inom ramen för de normala avvikelserna.

Den procentuella fördelningen mellan medlemskommunerna är i linje med antalet registrerade objekt per kommun. Antalet tillsynsbesök på Lidingö och Österåker ligger något lägre än snittet medan Täby och Solna/Sundbyberg ligger något högre.

Tabell 1. Besöken fördelades mellan de olika medlemskommunerna enligt tabellen.

Resultatet av 2017 års tillsynsbesök

Objektstyp	Antal	Godkänd (inklusive rådgivning)	Anmärkning	Efterkontroll	Föreläggande/föbud
Förskola	91	71	20	6	1
Restaurang	182	111	71	11	5
Skola	95	62	33	5	1
Äldrevård	22	20	2	0	0
Övrig vård	75	59	16	4	2
Hotell	56	41	15	5	3
Handel	60	43	17	2	0
Kyrka	42	30	12	2	2
Teater	39	35	4	2	0

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Objektstyp	Antal	Godkänd (inklusive rådgivning)	Anmärkning	Efterkontroll	Föreläggande/föbud
Idrottsanläggning	35	26	9	2	0
Samlingslokal	22	20	2	1	1
Utbildningsanläggning	22	21	1	0	0
Sjukhus	7	3	4	2	2
Bensinstation	70	50	20	1	0
Industri	43	34	9	1	1
Övrigt	69	39	30	3	3
Totalt	930	665	265	44	20

Tabell 2. Tillsynsbesök per objekt under 2017.

Sammanfattningsvis kan sägas att cirka 30 procent av de utförda tillsynsbesöken riktades mot offentlig, oftast kommunal, verksamhet och resten mot privata aktörer. Anmärkningar mot den enskilde riktades vid 265 tillfällen. Vid 44 tillsynsbesök avsåg anmärkningarna brister som var av den arten att objekten behövde kontrolleras efter åtgärd. I 24 fall vidtog åtgärder innan föreläggande hann upprättas.

Kommun	Antal försäljningsställen av fyrverkerier
Stockholm	92
Solna/Sundbyberg	20
Täby	4
Danderyd	5
Värmdö	3
Österåker	5
Vallentuna	2
Vaxholm	0
Lidingö	3
Total	134

Tillsynsbesök på samtliga försäljningsställen av fyrverkeriprodukter

Utöver ovan angivna tillsynsbesök genomförde den uttryckande personalen, under dagarna mellan jul och nyår, besök på samtliga försäljningsställen av fyrverkeriprodukter.

Resultatet av fyrverkerikontrollen kommer att sammanställas och analyseras. En iakttagelse är att grossisterna levererar för mycket fyrverkeriprodukter under dom första dagarna. Minst två försäljningsställen fick lämna tillbaka varor efter tillsynsbesöket.

Tabell 3. Antalet ställen med tillstånd att sälja fyrverkeriprodukter i medlemskommunerna.

Tillsyn mot skolor på ett nytt sätt

Under 2017 utfördes tillsyn mot ett 20-tal skolor i Farstas stationsområde på ett nytt sätt. Tillsynen inleddes med att alla berörda rektorer och deras brandskyddsansvariga samt berörda representanter från SISAB bjöds in till en informationsträff. För att bereda alla möjlighet att delta genomfördes informationsträffarna vid tre olika tillfällen. Vid träffarna delgavs de inbjudna information om att tillsynsbesök senare skulle komma att genomföras på deras skolor, vad tillsynen handlar om samt vilka krav lagstiftaren ställer på dem avseende brandskydd. De fick även information om vilka krav Stockholms stad ställer på sina verksamheter avseende systematiskt brandskyddsarbete. Någon/några veckor senare genomfördes platsbesöken.

SSBF:s bedömning är att detta sätt mottogs mycket positivt och att en genomförd information/utbildning på 1-2 timmar gör skillnad. Vid de efterföljande besöken visade nästan samtliga skolor upp ett väl fungerande brandskydd och brandskyddsarbete.

Samverkan med byggnadsnämnderna i ärenden kopplat till myndighetsutövning

Aktiviteter i syfte att öka samverkan i ärenden kopplade till myndighetsutövning har genomförts under året. Aktiviteterna har bl.a. lett till att stadsbyggnadskontoret i Stockholm och SSBF agerat gemensamt i vissa ärenden. De har också lett till att stadsbyggnadskontoret nu själva i ökande grad driver ärenden som handlar om brister i det byggnadstekniska brandskyddet och som SSBF upptäcker vid tillsynsbesök.

Genom ökad samverkan har vi gjort överenskommelser med några av medlems-kommunernas byggnadsnämnder om att få kopior av slutbesked avseende nytillkomna rök- och imkanaler. Bakgrunden till överenskommelsen är att SSBF, som ansvarar för att sotning och kontroll genomförs enligt fastställda frister, ska få kännedom om nytillkomna objekt.

Företagarnas upplevelse av brandskyddstillsynen

Resultatet från Öppna jämförelse 2016 kring företagarnas nöjdhet (NKI) med den kommunala myndighetstillsynen presenterades i slutet april av 2017. Kommunernas service gentemot företagarna rankas inom flera olika myndighetsområden. I rapporten för 2016 deltar 147 kommuner. 80 stycken har valt att undersöka företagarnas nöjdhet med brandskyddstillsynen. Se även tertialrapport 1, 2017.

Kommun	2014	2015	2016
Danderyd	-	73	86
Lidingö	77	88	-
Solna	77	-	-
Stockholm	81	77	82
Sundbyberg	-	-	-
Täby	65	78	81
Vallentuna	-	74	-
Vaxholm	-	-	-
Värmdö	77	-	80
Österåker	62	80	81
Medelvärde	76	77	80

För SSBF som helhet kan vi se att resultatet för våra medlemskommuner ligger i nivå med eller över snittet i landet.

SSBF har utvecklat arbetet med mer samordnade bedömningar och stöd till brandinspektörerna vilket kan ha bidragit till den positiva utvecklingen. En samsyn avseende brandskyddsnivån mellan företagarna och SSBF kan också bidra till resultatet, där är brandinspektörernas kompetens och bemötande en viktig del.

Tabell 4. Källa: SKL och Kommun och landstingsdatabasen, KOLADA

Sotning och brandskyddskontroll

SSBF ansvarar för att sotning och brandskyddskontroll genomförs enligt fastställda frister. Avtalsuppföljning av sotningsverksamheten sker årligen. Det löpande arbetet inom sotningsområdet handlar om att hantera ansökningar om byte av sotare, hantera klagomål och svara på frågor från såväl ”kunder” som från anlitade entreprenörer. Det löpande arbetet innebär också dialogmöten med avtalade entreprenörer, hantering/arkivering av utskickade förelägganden, hantering av tvister mellan entreprenörer och enskilda, upphandling av nya entreprenörer m.m.

Under 2017 har SSBF följt upp inträffade bränder i rök- och imkanaler och utfört kompletterande platsundersökningar på ett mindre antal av dem. Resultatet av uppföljningen sammanfattas halvårsvis i en rapport som förmedlas till bl.a. Länsstyrelsen, MSB, Boverket, Sotarnas riksförbund och olika branschorganisationer.

Man kan konstatera att antalet soteldar i vårt område är lågt. De eldstadsrelaterade bränderna i bostäder kan i stället oftast kopplas till felaktiga installationer. När det gäller bränder i restaurangers imkanaler så kan man ana en koppling mellan bränder och svårighet för sotarna att få tillträde och/eller svårighet att rengöra kanalen p.g.a. felaktiga konstruktioner (förbyggda eller obefintliga rensluckor m.m.).

SSBF har precis som 2016, föreläst vid 2017-års sotarutbildning i Rosersberg. Vi har också träffat konstruktörer av kaminer och eldstäder (branschfolk) och informerat om vanliga brandsaker som kan kopplas till konstruktion/installation.

Genomförd enkätundersökning visar nöjda kunder

Utifrån avtal har de upphandlade företagen genomfört en enkätundersökning kring information inför besöket, brandskyddskontrollens/sotningens genomförande samt informationen på SSBF:s hemsida. Kundernas vilja och intresse av att svara är lågt.

Vad gäller resultatet för informationen på hemsidan framgår att kunderna söker information på sotarnas hemsida och inte på Storstockholms brandförsvares webbplats vilket frågan avser.

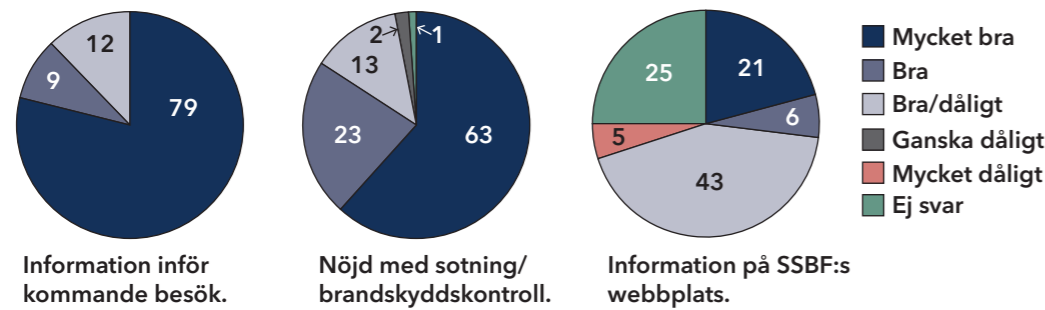

Diagram 3. Sotningsenkät genomförd under 2017.

Tillståndsgivning enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara

Avseende tillståndsgivning enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara ligger antalet fattade beslut på samma nivå som 2016. 87 procent av inkomna ansökningar får beslut inom fyra veckor. Merparten får beslut inom lagstadgade tre månader.

Diagram 4. Tillstånd enligt LBE 2011-2017. Mörkblå visar brandfarliga varor och ljusblå visar explosiva varor.

Workshop med Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI

Tillsammans med bland annat FOI har SSBF deltagit i en workshopserie om olika samhällshot. Fokus i nuläget är långvarigt strömbortfall, eventuellt i kombination med en CBRNE händelse. CBRNE är den engelska förkortningen för kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen.

- ✓ Genomföra dialog med medlemskommunerna avseende inriktning av det olycksförebyggande arbetet. Under året har dialog förts kring det olycksförebyggande arbetet inom RISKSAM vilket är ett forum för medlemskommunernas säkerhetschefer. Dialogen grundas i den inriktning som definierades i Riskhanteringskoncept 2016. Gruppen har gjort ett gemensamt studiebesök på Storstockholms räddningscentral SSRC.

- ✗ Genomföra dialog med medlemskommunerna avseende samverkan inom området krishantering. Planering för dialog med medlemskommunerna avseende samverkan inom området krishantering påbörjades under våren. På grund av uppskjutet Risksam möte till följd av 7 april-händelsen och förändrat personalläge prioriterades uppdraget ned i samband med tertialrapport 2. Under 2018 kommer uppdraget genomföras i nära samarbete med säkerhetscheferna i medlemskommunerna och samordnas med kommande uppdrag om civilt försvar.

- ✓ Aktivt kommunicera kring värdena trygghet, professionalism och trovärdighet i syfte att vårda och stärka SSBF:s varumärke i arbetet med att stödja de enskilda att förebygga och hantera olyckor.

Under 2017 har SSBF implementerat en ny strategi för förbundets kommunikation. Strategin baseras på vetenskaplig grund och fokuserar på effekt och nytta för dem som bor och vistas i våra medlemskommuner.

Löpande arbete har genomförts med innehållet i våra egna kanaler, till stöd för olycksförebyggande arbete. Antalet följare i SSBF:s sociala medier (Facebook) har under sedan årets början ökat med cirka 40 procent (från 3200 till 4500). Våra inlägg når vanligen spridning till mellan 3000 till 8000 personer. Några inlägg sticker ut, bland annat brandmannen Stefans berättelse från arbetet på skadeplatsen vid terrorattentatet 7 april med en räckvidd på cirka

102 000 personer. Ett annat exempel är ett inlägg som berättar om två små flickor som gjorde hjälteinsatser i samband med en brand som nådde cirka 22 000 personer. Vi ser också att personer gärna delar och sprider våra inlägg när vi publicerar samhällsinformation, t.ex. eldningsförbud.

SSBF har under året deltagit i ett stort antal evenemang i syfte att kommunicera brandförebyggande budskap. Det handlar till exempel om besök i förskolor och skolor, information till nyanlända, och deltagande i mässor och ungdomsfestivaler. SSBF deltog i Stockholm Pride tillsammans med MSB och sex andra räddningstjänster från olika delar av landet, med rekordstor uppslutning. SSBF genomförde också ett välbesökt seminarium i Pridehouse, Rädda liv med samtal, där vi talade om räddningstjänstens arbete med att minska antalet självmord och självmordsförsök. En ny kommunikatör har under våren rekryterats till SSBF, med särskilt fokus på press/pr och digital kommunikation.

Året avslutades med en digital kommunikationskampanj med budskapet "Rädda julen – släck ljusen!". Detta i syfte att bidra till att förebygga den stora ökningen av ljusrelaterade bränder som vi erfarenhetsmässigt vet sker varje december. Kampanjen utgick från en egenproducerad film, och publicerades i egna digitala kanaler. Kampanjen har fått spridning i sociala medier och budskapen har fått uppmärksamhet även i traditionell massmedia.

Utvecklingsmål

Utvecklingsmålen innebär en förstärkning av vårt organisatoriska lärande och vår roll i samhällets lärande från olyckor som inträffat. Under 2017 fokuserade vi på två av utvecklingsmålen från handlingsprogrammet med koppling till det förebyggande arbetet. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

SSBF ska utveckla förmågan att analysera och lära av inträffade händelser

- ✓ Utveckla och implementera en systematisk process för lärande inom förebyggande- och räddningsinsatsverksamheten baserat på analys av rapporterade insatser och utredda olyckor.

En verksamhetsmodell för erfarenhetsåterföring

Arbetet med att ta fram en verksamhetsmodell för erfarenhetsåterföring har genomförts. Implementeringen genomförs i slutet av januari 2018.

Vi säkerställer kvaliteten på händelserapporterna

Arbetet med att säkerställa kvaliteten på händelserapporterna har fortsatt under året. Kontinuerliga utbildningar har genomförts dels för de som ansvarar för att skriva händelserapporter och dels för de som analyserar och granskar händelserapporterna. Stationerna har utsedda medarbetare som går igenom händelserapporterna i syfte att utveckla lärandet och informationsutbytet mellan de olika grupperna.

Med syfte att få en bättre verksamhetsanpassad utdata i händelserapporterna har dialog med systemägaren genomförts. Dessutom pågår ett arbete tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, för att hitta en lösning där länets räddningstjänster kan ta del av varandras händelserapporter.

Bättre och smidigare erfarenhetsåterföring genom samordnade webbsystem

I räddningstjänstens informationssystem om arbetsmiljö (RIA) rapporteras avvikelser och förbättringsförslag kring arbetsmiljön. Med syfte att utveckla och implementera en systematisk process för lärande inom förbundets hela verksamhetsområde har under 2017 ett arbete pågått för att automatiskt även kunna överföra erfarenheter och lärdomar från genomförda räddningsinsatser, som dokumenteras i händelserapporter (Daedalus), till RIA. Programvaran i Daedalus har utvecklats tillsammans med systemägaren och Räddningstjänsten Storgöteborg, för att med automatik få in erfarenheterna och lärdomarna från räddningsinsatserna in i RIA. Den uppdaterade programvaran installeras och driftsätts under januari 2018.

Projektet "Bränder i storstadsområden" har slutförts. Rapporten kommer att offentliggöras under januari 2018. Ansvarig för projektet är Malmö högskola och förutom SSBF har även MSB, Räddningstjänsten Storgöteborg, Räddningstjänsten Syd, Brandkåren Attunda och Södertörns brandförsvarsförbund deltagit.

Lärande efter händelsen på Drottninggatan den 7 april

Ett omfattande arbete har genomförts där en hög andel medarbetare deltagit i ett flertal olika aktiviteter och utredningar med att lära från händelsen på Drottninggatan den 7 april. Erfarenheterna har bland annat tagits tillvara under utformningen och genomförandet av övningar.

Samtliga yttre befäl (L2) och vakthavande brandingenjör (L3) har genomfört den distansledda kursen After Action review (AAR). Syftet har varit att skaffa en grundläggande förståelse för hur man kan lära från inträffade händelser. Varje enskild räddningsledare/operativ chef som påbörjar en räddningsinsats där möjlighet finns att dra viktiga lärdomar och erfarenheter från, ansvarar för att en översiktlig erfarenhetsåterföring sker med övriga inblandade befäl. För operativ chef (OC) gäller detta enbart det inre ledningsarbetet.

Storstockholms räddningscentral har justerat en del utalarmeringsrutiner och indexnoder för att bättre kunna larma och leda utifrån erfarenheterna från den 7 april.

Erfarenheter och lärande av olycksutredningar och kompletterande händelserapporter

Ett utvecklingsarbete kring olycksundersökningar är nu på plats och resultat från utredningarna återkopplas frekvent till drabbade vilket är mycket uppskattat. Utgångspunkten har varit att hitta ett arbetssätt kring olycksutredningar där vi snabbt når ut till externa och interna mottagare med de erfarenheter SSBF drar efter en utredning. Inom en tvåveckorsperiod ska vi kunna återkoppla vår syn på det inträffade till framför allt externa aktörer såsom fastighetsägare, konsulter samt stadsbyggnadskontor. Syftet har varit att förmedla vad vi tror har hänt, vad som kan förebyggas eller minska riskerna för att en liknande händelse ska kunna inträffa igen samt att delge information som kan utgöra ett stöd till det systematiska brandskyddsarbetet till mottagaren.

Arbetet med kompletterande händelserapport har visat sig vara en arbetsmetodik som fungerar väl på de utvalda olyckstyper vi fokuserat på bränder i flerbostadshus, bränder i vårdmiljöer (främst HVB-hem) och skolor samt trafikolyckor. Metodiken har även använts vid andra olyckor/bränder med gott resultat. Arbetsmetodiken med snabba fallstudier i rapportform som delges mottagaren har uppfattas som mycket positiv. Jämfört med 2016 har antalet kompletterande händelserapporter ökat från fyra till 22 stycken. En slutrapport med sammanställning för arbetet och utredningarna kring typhändelserna finns framtaget. För kompletterande händelserapporter med typhändelse trafikolycka har mottagare varit en intern grupp för utveckling inom SSBF.

Händelser för övriga utredningar som genomförts eller håller på att genomföras är bl.a. bilbränder i Norra länken där en av händelserna medförde en utrymning från tunnelsystemet och bränder i flerbostadshus. Den mest omfattande händelsen var branden på Jakobsbergsgatan som tog stora delar av SSBF:s och närliggande räddningsorganisationers resurser i anspråk under en längre tid.

Under 2017 har totalt 29 utredningar avslutats och färdigställda. Av de 29 är 22 stycken kompletterande händelserapporter, fem stycken olycksutredningar, en fördjupad olycksutredning och en extern utredning på uppdrag från Räddningstjänsten Enköping-Håbo där fokus varit att utreda samverkan mellan olika räddningsorganisationer inom SSRC:s verksamhetsområde.

Kompetensutveckling och samverkan med Polisen

Under året har en medarbetare slutfört kursen Kvalificerad olycksutredningsmetodik samt att samordnare för olycksutredning genomfört Polisens utbildning inom brandplatsundersökning. Utöver inriktning att genomföra olycksutredningar har ett samarbete påbörjats mellan SSBF och Polisen om att vara behjälpliga till varandra på brandplats när Polisens kriminaltekniker ska fastslå brandorsak.

Exempel på resultat från genomförda utredningar

I både tertialrapport 1 och 2 har flera positiva konkreta resultat redovisats utifrån genomförda utredningar och platskopplad återkoppling. Ytterligare exempel är:

- Brand i skräp i trapphus på Östermalm med kraftig rökspridning till samtliga lägenheter. Undersökningen visade bl.a. på stora springor mellan lägenhetsdörrar och trapphus och de boende rekommenderades att byta dörrar alternativt justera dem för att få ett bättre tillhåll/täthet. Mindre än ett år senare har alla dörrar bytts ut mot moderna dörrar med väl avskiljande förmåga.

- Brand i modulbyggnad på skola (SISAB). Byggnaden var svårsläckt och arbetet tog cirka 11 timmar. Den efterföljande undersökningen visade vilka omständigheter som gjorde byggnaden lätt att antända och svår att släcka. Resultatet med förslag på åtgärder framfördes ett par dagar efter branden till SISAB. Två månader senare är denna och alla nytillkomna modulbyggnader av samma slag uppförda på ett säkrare sätt.

Utveckling av avvikelshanteringssystemet för SSRC:s samverkanspartners

Vi har fortsatt att utveckla avvikelshanteringssystemet för Storstockholms räddningscentral (SSRC). Avvikelse hanteras i ledningssystemet genom en systematisk och dokumenterad erfarenhetsåterföring. Systemet är införlivat i den ordinarie löpande driften. Arbetet med avvikelserna pågår regelbundet och antalet är beroende av insatsfrekvensen. Under december månad fanns två pågående utredningar i systemet.

SSBF ska utveckla sättet på vilket det egna arbetet med att förebygga olyckor styrs, inriktas och utvärderas

- ✓ Utreda och analysera samhällets riskbild som ett av underlagen för vår förebyggande och skadeavhjälpande verksamhet. Uppdraget att ta fram en modell och ett arbetssätt för kontinuerlig analys av samhällets riskbild inom SSBF:s område har genomförts. En workshop hölls i maj som syftade till att ta reda på vad som bör ingå i en statistikanalys samt i en inventering av riskkällor och särskilt skyddsvärda områden. Därefter togs ett utkast på modell fram och skickades på internremiss i organisationen. Som angavs i tertialrapport 2 är tidplanen något förskjuten jämfört med ordinarie plan till följd av hög arbetsbelastning. Arbetet med den första årliga analysen fortsätter 2018.
- ✓ Genomföra en översyn av tillsynsprocessen. Arbetet med att göra en översyn av tillsynsprocessen är genomfört. Översynen omfattar alla delprocesser avseende tillsyn enligt LSO som t.ex. urvalsmetoder (för platsbesök), genomförandemetoder, bedömningsgrunder och kommunikationen gentemot den enskilde. Arbetet har resulterat i konkreta förbättringsförslag som kommer att implementeras under 2018.

SSBF är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilde inte själv kan hantera en olycka

SSBF:s räddningsinsatser genomförs av de operativa resurserna och av ledningsresurser som är fördelade inom SSBF:s geografiska område. Räddningsinsatserna ska vara snabba, effektiva och säkra för att begränsa skador på människor, egendom och miljö.

Förberedelse av räddningsinsats sker genom utbildning, övning, fordons- och materielunderhåll samt kompetensutveckling. Orienteringar, dvs. platsbesök där brandstyrkorna bekantar sig med den närmaste omgivningen för att underlätta räddningsinsats och metodutveckling, är andra viktiga delar inför en kommande räddningsinsats.

För att möta de drabbades och samhällets totala behov vid en olycka finns det i de allra flesta fall behov av samverkan. Förutom samverkan med andra räddningstjänster i regionen sker ett nära samarbete med polis och ambulanssjukvård vid många olyckor. Samverkan sker i flera fall utifrån upprättade avtal där SSBF bidrar med kunskap, utrustning och personella resurser. Vissa avtal innebär regelbundna och frekventa insatser såsom avtalet med Stockholms läns landsting kring hjärtstoppslarm. Andra avtal innebär få operativa insatser men kräver däremot utbildning, övning, teknisk utrustning m.m. för att ha beredskap inför en eventuell insats.

Räddningstjänstverksamhet ska planeras och organiseras så att det går att påbörja räddningsinsatserna inom godtagbar tid och genomföra dem på ett effektivt sätt. För den som ringer ett 112-samtal är tiden till att hjälp anländer av stor betydelse. Tiden från att ett nödsamtal tas emot till att räddningstjänstresurser är på plats kallas för responstid. För att bedöma hur snabba vi är följer vi upp responstiden, eftersom den är uppföljningsbar och relevant för de enskilda.

Det är av stor vikt för invånarna att räddningsinsatser är effektiva, i synnerhet för de som drabbas av olyckor. Lagen om skydd mot olyckor anger effektiva räddningsinsatser som ett nationellt mål. Vad som är att betrakta som en effektiv räddningsinsats anges dock inte. Vi ser att effektivitet i detta sammanhang är ett mångfacetterat begrepp och har valt att definiera den i tre delar: vår kapacitet, vår noggrannhet och vår robusthet.

Kapacitet innebär att vi, med egna resurser och förmågor samt i samverkan med andra, ska kunna genomföra:

- flera samtidiga räddningsinsatser mot vanliga olyckor
- en mycket omfattande räddningsinsats mot stora olyckor.

Genom att analysera riskerna för olyckor ska SSBF anpassa kapacitetsbehovet på både kort och lång sikt.

Noggrannhet innebär att vi efter en avslutad räddningsinsats inte ska behöva återvända till samma plats och olycka för ny räddningsinsats.

Robusthet innebär att vi ska ha god förmåga att motstå störningar och upprätthålla räddningstjänstverksamheten.

Antal larm under 2017

Det totala antalet larm har ökat något jämfört med 2016. Jämfört med 2015 larmas vi vid cirka 1000 fler tillfällen. Andelen onödiga automatlarm utgör cirka 31 procent av larmen. Cirka 4 procent av larmen är till närliggande geografiska områden.

Av de 11 407 larmen utgör bränder nästan 25 procent.

I slutet av rapporten redovisas statistik även kommunvis.

- Målen för SSBF:s räddningstjänstverksamhet är att:
- hjälpen till de enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka
 - hjälpen till de enskilda vid räddningsinsats har god kapacitet, noggrannhet och robusthet.
- SSBF:s räddningstjänstverksamhet ska utveckla:
- förmågan att leda och genomföra stora och komplexa insatser och att samverka med andra organisationer
 - samverkan med andra samhällsaktörer, såväl nationella som internationella.
 - planeringen för räddningstjänst vid höjd beredskap
 - förmågan att verka vid terrorhändelser

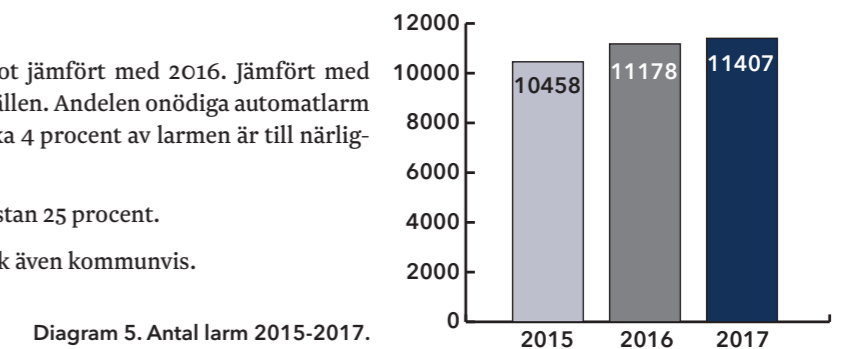

Diagram 5. Antal larm 2015-2017.

Bränder i bostäder, byggnader och skolor

Antalet registrerade bostadsbränder har ökat. Detta beror med stor sannolikhet att vi har blivit bättre på att registrera och en förändring i tolkningen av vad som är ett brandtillbud.

Antalet skadade i brand ligger på samma nivå som 2016, 163 skadade och nio omkomna. Personskador registreras mer finmaskigt än tidigare år. Inom vårt område har åtta personer registrerats som omkomna på skadeplats. 100 personer fick transporteras till sjukhus och 55 personer omhändertogs på plats.

Brandvarnare fanns vid 48 procent av bränderna i bostad, dock registreras detta endast om händelsen orsakat någon skada eller störning. Vid 32 procent av bränderna är det dokumenterat att brandvarnaren fungerade.

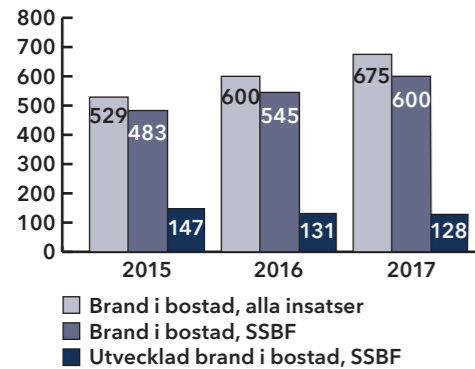

Diagram 6. Antal bränder eller brandtillbud i bostäder, 2015-2017.

Flera kommuner har haft en ökning av brand ej i byggnad. Störst procentuell ökning har Danderyd, Täby och Lidingö kommuner. Flest antal brand ej i byggnad per 1000 invånare har Värmdö kommun haft. I likhet med antalet bränder i bostäder så har antalet bränder i byggnader ökat. Däremot har antalet utvecklade bränder minskat. Flest antal brand i byggnad per 1000 invånare har Stockholms stad haft.

Av det totala antalet bränder 2 837 stycken som SSBF larmats till har 893 varit anlagda, vilket utgör cirka 31 procent.

En ökning av antalet bränder i skolor har skett under 2016 och 2017 jämfört med tidigare år, däremot har ingen ökning skett på fritidsgårdar. Den vanligaste startplatsen för brand i skolor är på toaletten eller utanför byggnaden.

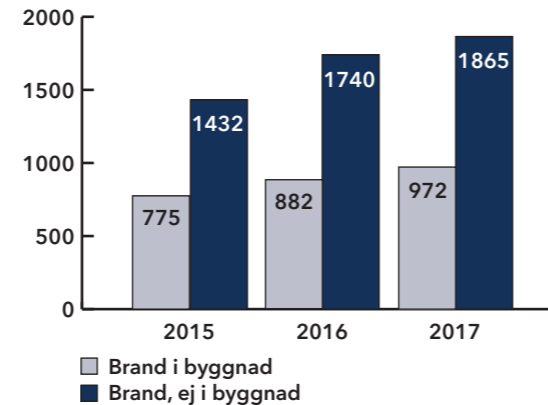

Diagram 7. Antal bränder inom SSBF, 2015-2017.

SSBF planerar och genomför sin räddningsinsats så att hjälpen till enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka

I verksamhetsplanen för 2017 finns tre uppdrag som syftar till att bidra till att kvalitetsmålet SSBF planerar och genomför sin räddningsinsats så att hjälpen till enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

✓ Planera och genomföra insatser så att responstiden blir så kort som möjlig med bibehållen kvalitet.

Uppföljning och redovisning av SOS tiderna kopplat till responstiden har utvecklats. Vi har fortsatt samarbetet med SOS Alarm avseende medlyssningar och larmhantering och vi har justerat arbetssätt i SSRC utifrån SOS Alarms nya process för räddningsärenden. På sikt, när den förändrade processen är fullt inarbetad, kommer vi se en positiv effekt på den totala tiden.

Storstockholms räddningscentral (SSRC) har följt upp larmhanteringstiden varje månad för SSRC totalt och för varje samverkanspartner enskilt. Vi följer också upp larmhanteringstiden varje tertiäl för varje enskild medarbetare. Under året har regelbundna möten hållits inom ramen för ett gemensamt synsätt på ledning (Ramverk ledning) inom regionen. Den nya metoden att förbereda insats/insatsplanering förväntas bidra till att responstiden blir så kort som möjligt med bibehållen kvalitet.

Styrkorna informerar sig om olika objekt för att snabbt kunna påbörja ev. insats

På stationsnivå planeras och genomförs övning för operativ personal. Aktiva orienteringar, där styrkorna informerar sig om utvalda objekt exempelvis skolor, bostadsområden och köpcentrum, genomförs regelbundet så att en eventuell insats snabbt ska kunna påbörjas. Angreppsvägar värderas kontinuerligt.

Anspänningstid avser tiden från att stationen fått larmet till att första fordon lämnar stationen. Under 2017 har systemet med en digital röst som talar om när det gått 90, 60 respektive 30 sekunder från utlarmning installerats på samtliga brandstationer.

✓ Genomföra kvalitetsutveckling tillsammans med samverkanspartners utifrån samarbetsavtal som reglerar larm och ledning.

Kvalitetsuppföljningsmöten har genomförts med samtliga kunder till Storstockholms räddningscentral (SSRC) för att följa upp hur samverkan fungerar. Dessa uppföljningsmöten har genomförts enskilt med respektive organisation och vid ett tillfälle gemensamt för samtliga samverkande organisationer. Alla samverkanspartners har i stort varit väldigt nöjda med SSRC:s kvalitet på larm och ledning.

Kvalitetsuppföljnings-/utvecklingsmöten har under året även genomförts med andra samverkande organisationer, exempelvis SOS Alarm, Sjukvårdens larmcentral, Sjöräddningssällskapet, Storstädernas räddningscentraler och Verkställande forum för Ledningscentraler inom A/B län samt inom C/U län. SSRC arbetar därutöver kontinuerligt med uppföljning av avvikelser och erfarenheter från utredningar.

✓ Genomföra insatsplanering i enlighet med krav för verksamheter som klassificeras som farlig verksamhet enligt lag om skydd mot olyckor.

Förberedande arbete inför framtagande av kommunal plan för räddningsinsats avseende Sevesoverksamheterna i Loudden har genomförts. Orienteringar har genomförts på objekt som klassas som farlig verksamhet. Som ett resultat av arbetet har ett antal områden identifierats som behöver arbetas vidare med för att stärka förmågan att genomföra räddningsinsats i oljehamnen.

Vid de tidigare omnämnda mötena i regionen där ett gemensamt synsätt på ledning diskuteras (Ramverk ledning) har ett aktivt arbete med att strukturera och planera för den nya metoden att förbereda insats diskuteras. Metoderna berör bland annat verksamheter som klassas som farlig verksamhet.

SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet

I verksamhetsplanen för 2017 finns nio uppdrag som syftar till att bidra till att kvalitetsmålet SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

✓ Vidareutveckla våra beredskapsresurser.

- En framtidsanalys ur Storstockholms brandförsvars perspektiv har tagits fram. Analysen är en metaanalys av ett flertal studier och rapporter som tagits fram av exempelvis Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Stockholms stad, Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (MUST) med flera. Framtidsanalysen ger en inriktning för förbundet med sikte på 2030 och kommer ligga till grund för längre strategiarbeten.
- En beredningsgrupp för beredskapsförändringar har tagits fram och driftsatts. Gruppen ger kontinuerliga beslutsunderlag till räddningschefen avseende kortare beredskapsförändringar till följd av evenemang, statsbesök eller andra på förhand kända situationer. Under 2017 har 44 beredskapsförändringar genomförts i förbundet, exempelvis till följd av finalen i UEFA Europa League, politikerveckan, Drottninggatan 7 april, fotbollsderbyn, Stockholm Pride med flera.
- En översyn av Rakel och framkörningsstöd genomfördes under 2016. Som ett resultat av översynen har följande aktiviteter genomförts under året:
 - En ny förvaltningsorganisation har initierats och formerats.

- En arbetsgrupp har tagit fram förslag till justerad sambandsplan som driftsattes i juli. Den nya sambandsplanen har hittills upplevts som mycket positivt.
- Utbildning i den nya sambandsplanen har genomförts i samband med befälsdagar för L1 och L2/L3 samt en utbildningsdag för superanvändare.
 - Implementering av funktionen första insatsperson (FIP) på Ljusterö och Sandhamn är genomförd.
 - Pilotprojekt med nyckelfri åtkomst till automatlarmsobjekt pågår så kallad digital access. Detta arbete genomförs tillsammans med SOS Alarm.
 - Inför upphandlingen av släckfordon har en analys av lämplig släckutrustning på fordonen genomförts.
 - En analys av alternativ brandvattenförsörjning inom förbundet har tagits fram. Denna kommer i sin tur ligga till grund för vidare arbete med behovet av bland annat lastväxlare och tankmoduler.

✓ Fortsätta utveckla den regionala samverkan

I Stockholmsregionen pågår sedan flera år ett samarbete inom ramen för Samverkan Stockholmsregionen (SSR) vilket skapat ett effektivt och konstruktivt samarbets-klimat i regionen. Vid flera tillfällen per år har olika aktörer kallat till samverkan. Samverkan har skett på så väl inriktande- som verkställandenivå med gott resultat.

Under året har planering och genomförande av förmågebeskrivningen för ledning i regionen och dokumentet ramverk för ledning genomförts. Vi har även deltagit i arbetet med gemensamma övningar och utbildningar under hösten inom ramen för Ramverk ledning.

I oktober 2016 bildades den så kallade BUS-gruppen, beredningsgrupp uttryckande samverkan. I BUS-gruppen ingår Brandkåren Attunda, Södertörns brandförsvarsförbund, Räddningstjänsten Norrtälje, Uppsala Brandförsvaret och Storstockholms brandförsvaret. Räddningstjänsterna Sala-Heby och Enköping-Håbo deltar inte men följer arbetet som görs i gruppen. BUS-gruppens uppdrag är att ta initiativ till en fördjupad och förbättrad samordning mellan organisationerna och att bereda frågor av operativ karaktär. Gruppen har under året haft tio möten där ämnen som exempelvis OPSAM-T, Rakel, radiolänksamverkan, gemensam ledningsutbildning och regionens beredskap vid kemikalieolyckor har utvecklats.

Samverkan Stockholmsregionens projekt Samverkansetablering på Johannes, populärt benämnt klustret är ett projekt mellan regionens operativa aktörer som är beslutat fram till sista juni 2018.

De stationer som angränsar till våra grannräddningstjänster har löpande kontakt med varandra för att byta erfarenheter. Vi har också ett samarbete med Räddningstjänsten Storgöteborg, Brandkåren Attunda och Räddningstjänsten Syd avseende utbildning och övning.

✓ Utredda kompetensbehov, resursåtgång och avtalsförhållanden för interna och externa specialfunktioner.

Under året har det genomförts en utredning av den maritima verksamheten samt för specialfunktionerna storskalig släckutrustning (SMC), Maritim Incident Respons Group (MIRG), avancerad indikering (AI) och restvärdesräddning (RVR).

Utredningen av specialfunktionerna MIRG och RVR är färdigställd. Avdelningen föreslår inga grundläggande förändringar för MIRG-resursen men en grupp ska se över specifika krav. Inga förändringar är föreslagna för RVR. Även specialfunktionen för avancerad indikering håller på att ses över men är inte färdigställd. I denna utredning ligger även hantering och formering av kemförmåga nivå 4. Utredningen av SMC kommer att fortsätta under 2018 då Stockholms stad kommer att avveckla Louddens oljedepå under 2019. Fortsatt hantering av SMC-resursen måste därför utredas.

Ett nytt avtal har upprättats med MSB för nationell urban sök räddning (NUSAR) som är en sök- och räddningsresurs vid exempelvis rasolyckor. Det nya avtalet innebär att resursen går från att vara internationell, då benämnd SWIFT, till nationell resurs.

✓ Säkerställa personell kapacitet och robusthet vid särskilda tillfällen och händelser samt för att kunna bemanna samverkanskluster vid behov.

Rutinen för inkallning av personal vid särskilda plötsliga händelser tillämpas av Storstockholms räddningscentral, SSRC vid behov. Exempelvis vid akut sjukdom och större insatser. Under året har inkallning av stabspersonal skett åtta gånger, av operativa chefer sju gånger, av vakthavande brandingenjör 18 gånger och av yttre befäl åtta gånger. Vid flera tillfällen sker inkallning via telefon och finns då inte med i statistiken. Det har gjorts beredningsplaner för samverkan för totalt 44 dagar under året.

→ Utveckla risk- och sårbarhetsanalyser, RSA, för att upprätthålla våra förmågor och motstå påfrestningar.

Samtliga stationer har gjort en säkerhets- och behovsinventering när det gäller säkerhet och skalskydd på brandstationerna. Detta har resulterat i att ett stängsel med en grind som öppnas vid larm har monterats runt Kista brandstation.

Målet är att RSA arbetet ska omfatta ett bredare perspektiv än tidigare och hantera alla typer av risker som påverkar förbundets förmåga att utföra sitt uppdrag och motstå påfrestningar. Det påbörjade arbetet med riksinventering samt risk- och sårbarhetsanalyser kommer att fortsätta under 2018.

✓ Utveckla och intensifiera utbildning och övning.

Funktionen räddningschef i beredskap, RCB, inom SSRC:s utalarmeringsområde¹ har träffat medarbetare från Köpenhamn, Oslo, Göteborg, Malmö och Helsingfors med motsvarande befattningar för utbildning och erfarenhetsåterföring. RCB-gruppen har därutöver haft cirka tio utbildningstillfällen.

Samordningsmöten med brandförsvaren i länet, Polismyndigheten och ambulansverksamheten har genomförts för att samordna utbildnings- och övningsinsatser. Även interna möten har hållits för att samordna och utveckla övningsverksamheten.

Planering och genomförande av en pilotutbildning för befäl har genomförts inom SSRC-regionen, tillsammans med Södertörns brandförsvarsförbund.

Under våren pågick förberedelser för att under andra halvåret kunna genomföra utbildningar för att stärka förmågan vid terrorhändelser. Fyra utbildningsmoment har genomförts som riktar sig till olika målgrupper inom organisationen; akut omhändertagande, polistaktik, simulerad ledningsträning och medvetande/ förhållningssätt.

Samtliga ledningsoperatörer och ledningsbefäl har fått utbildning i grundläggande taktik vid pågående dödligt våld (PDV) och särskild händelse. De har även fått en tre timmarsutbildning med polisen i särskild händelse.

Några exempel på genomförda utbildningar utöver terror

Utbildningsenheten har under året planerat och genomfört övning för styrkorna i rökdykning på Ågesta och Okvista samt övning i utskjutsstege och dörrforcering. Under våren utbildade vi 36 nya sommarvikarier som sedan jobbade hos oss under sommaren som brandmän. SSBF:s egna dykarskola genomförde två räddningsdykarutbildningar och en dykledarutbildning under året.

Utöver OPSAM-T utbildningen har det varit åtta utbildningsdagar för yttre befäl, vakthavande brandingenjör och operativ chef, samt brandmästarutbildningsdagar under en tvåveckorsperiod där även yttre befäl och vakthavande brandingenjör deltagit.

Under året har Storstockholms räddningscentral genomfört en rad utbildningar och övningar.

- Utbildning Bromma flygplats
- Utbildning Arlanda flygplats
- Utbildning Hav & Sjö
- Praktisk utbildning i skärsläckare och rökspridning i flerfamiljshus
- Utbildning i Gotlands nya organisation
- Praktisk utbildning i användning av tryckluftsskum, trafikolycka, samt brand i byggnad
- Utbildning Citybanan både praktisk och teoretisk
- Mediautbildning
- Sambandsutbildning
- Zenith vidareutbildning
- Restvärdesutbildning

Gemensamma utbildningstillfällen för operativ chef (OC) och ledningsbefäl har genomförts vid befälsdagarna för OC. Under året har utbildningspassen berört Det drabbade sammanhanget, LSO och farliga ämnen. Utöver detta har dagarna är innehållit diskussioner kring arbetet i räddningscentralen. Totalt har fyra dagar genomförts.

¹ Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Norrtälje, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Sala-Heby, Storstockholms brandförsvaret samt Uppsala brandförsvaret.

Utbildningsportal och utbildningsplan

Under året har arbetet med en utbildningsportal pågått. Den lanserades på intranätet i december. Ett av blocken är en grundutbildning för nyanställda brandmän. Trafikolycksgruppen har tagit fram en utbildningsplan som sträcker sig flera år fram i tiden, där utbildning av nya instruktörer kommer att genomföras i början av nästa år.

- ✓ Utredda SSBF:s maritima verksamhet avseende kompetens- och resursbehov. Den maritima verksamheten har utretts under året och förslag till maritim förmåga med inriktningsförslag till resurser är framtaget. Utredningen utgör ett underlag för det fortsatta arbetet med framtagande av specifika krav för maritima resurser.

- ✓ Tydliggöra ansvarsfördelning och genomförande av insatsplanering. En systematisk metod för planering inför insats, insatstaktik och objektskänedom har tagits fram under året. Metoden och processen spänner över hela området insatsplanering. Tidplanen för implementering av förvaltningsorganisationen är reviderad då IT-lösningen som ska användas inte är klar för test. Pilottestet kommer att genomföras på Brännkyrka brandstation, den taktiska enheten som utgår från Brännkyrka, Täby brandstation, enhet ledning (yttre befäl/vakthavande brandingenjör) samt inom avdelningen för riskhantering med start i mars 2018.

Under året har SSBF genomfört fyra arbetsmöten tillsammans med Polisen i Stockholm och Stockholms läns landsting där MSB:s åttastegsmodell för insatsplanering prövats tillsammans med Försvarsmaktens metod för insatsplanering. Fokus har varit att testa och förbättra metoden så att den fungerar optimalt för samtliga aktörer och att den går att använda vid insatsplanering inom SSBF.

- ✓ Aktivt kommunicera kring värdena trygghet, professionalism och trovärdighet i syfte att värda och stärka SSBF:s varumärke i arbetet med räddningsinsats. Under hösten genomfördes en flerspråkig informationskampanj som kommunicerades genom möten, tryckt material, och insatser i sociala medier. Syftet var att bygga relationer med mångkulturella målgrupper inom SSBF:s medlemskommuner samt att bidra till ökad medvetenhet om brandsäkerhet och kunskap om räddningstjänstens roll. Kampanjen nådde väl ut och togs emot bra i målgruppen.

Den externa bilden av SSBF som helhet domineras av vad vi gör under pågående räddningsinsats; att rädda människor från brand, olyckor och annan fara mot liv och hälsa. SSBF:s räddningsinsatser får många omnämnanden i media, i princip samtliga omnämnanden är neutrala eller positiva. SSBF som organisation framställs i media oftast i rollen som expert. Vår myndighetsutövning blir endast i liten utsträckning utsatt för granskning. Människor har högt förtroende för oss, och delar/sprider gärna våra budskap i sociala medier vidare.

Utvecklingsmål

Utvecklingsmålen innebär en förstärkning av vårt organisatoriska lärande och vår roll i samhällets lärande från inträffade olyckor. Under 2017 fokuserar vi på alla fyra utvecklingsmål från handlingsprogrammet med koppling till räddningsinsatsarbetet. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

- **SSBF ska utveckla förmågan att leda och genomföra stora och komplexa insatser och att samverka med andra organisationer**

- ✓ Implementera, pröva och vidareutveckla ledning samt metoder vid komplexa insatser. Övningar och utbildningsinsatser har genomförts för räddningschef i beredskap, ledningsnivå 5. Metoder för ledning av insatser vid terror- och PDV-händelser (pågående dödligt våld), undermarksanläggningar och höga byggnader har tagits fram. Ett regionsgemensamt förhållningssätt vid ledning av räddningsinsatser har utvecklats. Ett utvecklingsarbete avseende stabsmetodiken i räddningscentralen har påbörjats.

- ✓ Utveckla informations- och kommunikationshantering i komplexa miljöer och terrorsituationer. Uppdrag med koppling till terror redovisas under utvecklingsmålet SSBF ska utveckla sin förmåga att verka vid terrorhändelser nedan.

- ✓ Utredda SSBF:s externa samverkansavtal i syfte att säkerställa att avtalen motsvarar SSBF:s uppdrag enligt förbundsordningen. En översyn har genomförts av avtalen som gäller specialfunktionerna för att stämma av att SSBF levererar enligt avtal. Vi har även gjort en jämförelse vad gäller SSBF:s kostnadsutfall för specialfunktionerna med den ersättning som kunden betalar.

- **SSBF ska utveckla planeringen för räddningstjänst vid höjd beredskap**

- Genomför översyn av planerna för Räddningstjänst under höjd beredskap, RUHB. SSBF inväntar detaljerade direktiv från Länsstyrelsen alternativt MSB om vilka beredskapshöjande åtgärder SSBF behöver vidta inför en återuppbyggnad av det civila försvaret. I nuläget säger vi nej på förfrågningar gällande avskaffandet av branddammar i våra medlemskommuner. Arbetet med RUHB och det civila försvaret är ett prioriterat område under 2018.

- **SSBF ska utveckla samverkan med andra samhällsaktörer, såväl nationella som internationella**

- ✓ Utveckla och kvalitetssäkra operativ samverkan inom regionen. SSBF deltar regelmässigt i Samverkan Stockholmsregionens aktiviteter. På dessa möten diskuteras aktörsgemensam samverkan i syfte att stärka Stockholmregionens förmåga att motstå störningar. Därutöver sker ett flertal aktiviteter inom ramen för BUS-gruppen (se ovan under regional samverkan), genom den länsregionens gemensamma utbildningsgruppen samt i utbildningsgrupperna inom SSRIC regionen. Bland annat har en pilotutbildning för en gemensam befälsutbildning inom SSRIC regionen tagits fram, en regional samverkanskurs för verkställande nivå startats upp och en stor övningsserien kopplat till OPSAM T samt Wargvinter genomförts.

- ✓ Fortsatt utveckling av SSBF:s förmåga att samverka internationellt, nationellt och regionalt inom ledning av stora och komplexa insatser. Under året har utbildning i Världensavtalet genomförts, vilket är en EU-modell för att kunna ta mot internationell hjälp vid större händelse.

- **SSBF ska utveckla sin förmåga att verka vid terrorhändelser**

- ✓ Säkerställa vår interna informationsdelning samt utveckla vår samverkan med kommuner, Polisen med flera avseende terrorhändelser. SSBF har deltagit i regelbundna och akut uppkomna samverkanskonferenser och har upprätthållit en kontinuerlig kontakt med Polisen för delad lägesbild. Dessa kontakter har renderat i en förberedd samverkan eller andra förändringar i beredskap vid ett fyrtiotal tillfällen. Utöver telefonmöten har vi deltagit i 43 samverkansmöten. Under EU-toppmötet deltog vi som observatörer.

I början av april tecknade SSBF ett samverkansavtal med Polisen. Syftet är att räddningstjänsten ska ha en mer framskjutande roll vid terror eller pågående dödligt våld. Enligt avtalet ska Polisen inrikta sig på att nedkämpa eventuell gärningsman och räddningstjänsten ska rädda liv i skydd av Polisen.

Dialog har löpande skett med Polisens sakkunniga och operativa befäl. Samtliga befäl i nivåerna L2-L4 samt ledningsoperatör (LOP) har fått grundutbildning i polisens förhållningssätt och metodik vid terror/PDV.

Planering för fullskaleövningar genomfördes under sommaren. I mitten av juni månad genomfördes befälsmöte under två dagar mellan våra vakthavande brandingenjörer (L3) och ledningsbefäl från Göteborg. Under dagarna diskuterades relevanta ämnen från inträffade händelser avseende både höga byggnader men även terror och PDV. Nästa år arrangeras motsvarande möte av Räddningstjänsten Storgöteborg.

Det har även skett en del finjusteringar i metod och teknik i samband med utalarmering och ledning i händelse av terror. Särskilda indexnoder har exempelvis upprättats och grundläggande planer utarbetats. Utbildningsinsatser tillsammans med polisen har genomförts.

SSBF har under året medverkat i Arenastadens säkerhetsgrupp. Fysiska möten sker 1 ggr/månad med erfarenhetsutbyte med alla säkerhetschefer i området.

Vidare deltar SSBF i det försök med samverkanskluster som genomförs i SSR:s regi. Försöket är tvåårigt och finansieras delvis av MSB. I samverkansklustret sker en praktisk samverkan avseende insatser och lägesbild mellan operatörer från ett flertal aktörer bland andra räddningstjänst, polis och Trafik Stockholm. Projektet pågår till sista juni 2018.

- ✓ Genomföra analys och vidareutveckling av operativ planering för terrorhändelse. Projektet operativ samordning vid terrorangrepp (OPSAM T) presenterade i februari en rapport med analys och förslag på hur det operativa arbetet på skadeplats kan utvecklas vid en terrorhändelse. OPSAM T är ett projekt som drivs av SSBF tillsammans med Polismyndigheten region Stockholm. På sikt kommer fler aktörer att involveras. Syftet är att minimera påverkan på samhället, maximera överlevnaden hos de drabbade samt motverka terroristernas mål att sätta skräck i samhället i händelse av ett terroristangrepp inom förbundets geografiska ansvarsområde.

Till följd av händelsen på Drottninggatan 7 april beslutades en ny genomförandeplan utifrån OPSAM T med påverkan på hela organisationen. Under året har en stor del av SSBF:s operativa personal utifrån OPSAM T och lärdomarna från händelsen på Drottninggatan, genomgått ett antal praktiska utbildningar. Förberedelse och genomförande av utbildning och övning har genererat ett stort antal övertidstimmar.

- ✓ Stärka förmågan vid terrorhändelser genom kunskap om infrastruktur med möjlig hotbild.
- ✓ Genomföra övningar med samverkande aktörer baserade på operativa planer för terrorhändelse.

Under våren pågick förberedelser inom SSBF för att under andra halvåret kunna genomföra utbildningar inom terrorförberedande åtgärder. Vi har tagit fram momentövningar som riktar sig till olika målgrupper inom organisationen; akut omhändertagande, polistaktik, simulerad ledningsträning, praktiska övningsmoment och medvetengörande utbildningar. Dessa övades under våren och sommaren.

Under hösten har samtliga stationer genomfört praktiska övningar på Ågesta i syfte väva samma de momentvisa övningarna och skapa en helhet. Syftet var också att utvärdera vår taktik, metod och koncept.

- ✓ Utveckla operativa planer för PDV (pågående dödligt våld) och genomföra övningar med samverkande aktörer. Beslut om att en vägledning för samverkan vid pågående dödligt våld, PDV, fattades under våren av MSB efter samråd med dåvarande inrikesminister Anders Ygeman och representanter från Polisen, Socialstyrelsen, SKL, räddningstjänsten, landstinget och fackliga organisationer. Vägledningen har tagits fram tillsammans med lokala aktörer i Stockholm och Göteborg och är nu utskickad på remiss.

I december genomfördes Wargvinter, en gemensam övning med andra blåljus-myndigheter. Scenariot var att tillsammans med Polisen och ambulansen öva på att arbeta under en händelse med pågående dödligt våld. Totalt deltog över 400 personer varav 200 som figuranter. I övningen deltog förutom SSBF även: Södertörns brandförsvärsförbund, Brandkåren Attunda, ingripandegrupper från Polisen i Stockholmsregionen, nationella specialfunktionsgrupper från Polismyndigheten, SOS Alarm samt regional stab mer att utvärdera vår del av övningen under januari.

SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare

SSBF ska vara en attraktiv arbetsgivare där allas kompetens tas till vara och utvecklas kontinuerligt. Vi ska stärka arbetsgivarvarumärket genom att aktivt stödja chefer och medarbetare att utveckla attraktiva arbetsplatser. Vi ska även synas och verka i sammanhang, exempelvis mässor och andra aktiviteter, som bidrar till att öka attraktiviteten och säkerställer personalförsörjningen. SSBF ska vara en organisation med en öppen och inkluderande arbetsmiljö som är tillgänglig för alla och där diskriminering och trakasserier inte förekommer.

I verksamhetsplan och budget 2017 finns fem uppdrag som syftar till att det centrala målet, att SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare, uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

Attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens och utveckla befintliga medarbetare i linje med förbundets mål och uppdrag.

Kompetensförsörjning är en strategiskt viktig fråga för organisationen. SSBF:s rekryteringsgrupp arbetar med rekrytering till en merpart av organisationens operativa befattningar. Under året har rekryteringsgruppen utökats och utbildats. Gruppen består idag av elva medarbetare. Utbildning i kompetensbaserad rekrytering har genomförts för rekryteringsgruppen i syfte att ytterligare säkra den kompetensbaserade rekryteringen i organisationen.

Under 2017 har rekrytering skett till bland annat ledningsoperatörer, sommarvikarierande brandmän, operativ chef, tre enhetschefer till våra brandstationer, miljöstrateg, IT-strateg, tekniker och deltidssbrandmän till våra deltidstationer. Vid rekrytering av brandinspektörer och brand-/civilingenjörer är antalet behöriga sökanden fortsatt lågt. Antalet sökande till brandingenjör vid högskolorna går ned och antalet som vidareutbildas på MSB för behörighet som räddningsledare i kommunal räddningstjänst har enligt uppgift aldrig varit så lågt som i våras.

Attraktivt arbetsgivarindex, AVI

För att på ett övergripande plan kunna följa upp SSBF:s attraktivitet och utveckling tillämpas Attraktivt arbetsgivarindex (AVI). AVI beskriver de faktiska arbetsvillkoren utifrån ett medarbetarperspektiv och presenteras av Nyckeltalsinstitutet. Resultatet bygger alltid på föregående års uppgifter. Resultatet avseende verksamhetsåret 2016 för såväl operativ (i huvudsak skiftgående) som icke-operativ personal (i huvudsak dagtid), har sjunkit något jämfört med året innan. Detta berodde framför allt på att långtidssjukfrånvaron ökade i båda grupperna under 2016. (Lite längre fram redovisas sjukfrånvaron för 2017 som visar att siffrorna vänt och långtidssjukfrånvaron gått ned)

SSBF:s resultat, blå linje i diagrammet, ligger dock över medianen för alla svarande organisationer, röd linje i diagrammet.

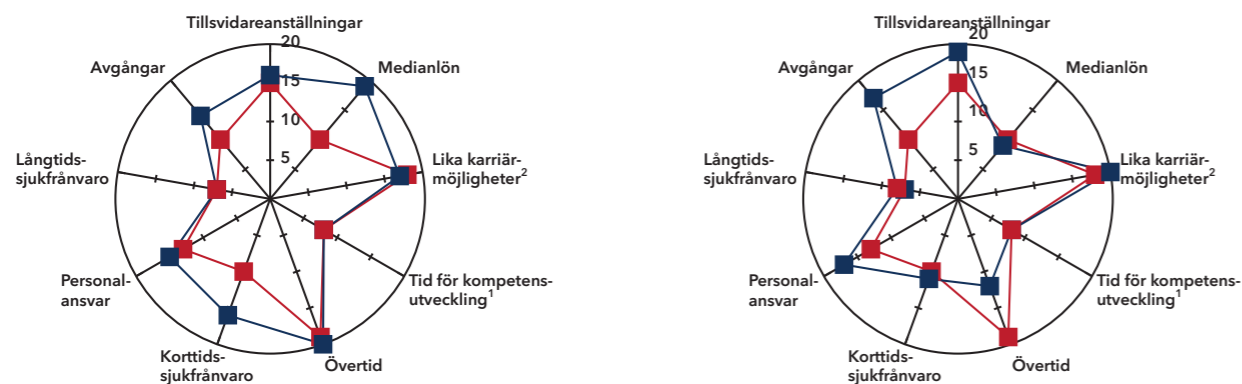

Diagram 9.1 och 9.2. Attraktivt arbetsgivarindex AVI. Den vänstra cirkeln visar resultat för icke-operativ personal och den högra cirkeln för operativ personal.

Aktiva åtgärder i likabehandlingsplan

En partsgemensam uppföljning av aktiva åtgärder i likabehandlingsplan 2017 har genomförts. Arbetet med att ta fram nya aktiviteter till likabehandlingsplan för 2018 är genomfört och kommer att redovisas i början av 2018.

2017 har ett utbildningsmaterial för samtliga medarbetare i SSBF inom området jämställdhet- och likabehandlingsfrågor tagits fram. Under hösten har workshops hållits med samtliga avdelnings- och enhetschefer i syfte att ge kunskap i frågorna och samtidigt stämma av att materialet fungerar för våra enheter. E-utbildningen kommer att genomföras för hela organisationen under 2018 med start i början av året.

Uppföljning av likabehandlingsarbetet med jämställdhetsindex, JÄMIX

SSBF följer upp likabehandlingsarbetet med bland annat ett jämställdhetsindex (JÄMIX). JÄMIX presenteras precis som arbetsgivarindex av Nyckeltalsinstitutet och avser uppgifter från föregående år.

JÄMIX visar hur jämställdheten ser ut i organisationen, inte bara antalet kvinnor och män, utan även andra viktiga aspekter på jämställdhet. Det är svårt att se positiva förändringar i jämställdhet då en så stor majoritet av de anställda är män som arbetar i skift. Index för icke operativ personal (i huvudsak dagtidspersonal) har ökat från förra årets 114 poäng till 134. De positiva förändringarna är mer jämställda yrkesgrupper och lön.

SSBF:s resultat: blå linje i diagrammet, alla svarande organisationer: röd linje i diagrammet.

Diagram 10.1 och 10.2. Jämställdhetsindex, JÄMIX. Den vänstra cirkeln visar resultat för icke-operativ personal och den högra cirkeln för operativ personal.

En lönekartläggning har genomförts

En lönekartläggning och analys samt handlingsplan för jämställda löner har genomförts. Några osakliga löneskillnader utifrån jämställdhetsperspektiv, kvinnor jämfört med män, kan i dagsläget inte hittas.

✓ Fortlöpande stärka chefer och medarbetares engagemang och förutsättningar för att göra det bästa för att uppnå förbundets mål och uppdrag.

Resultatet av årets medarbetarenkät visade ett mer positivt resultat än vid förra mätningen 2014. Svarefrekvensen låg på 73 procent och vi kan konstatera att 90 procent av alla svarande medarbetare ser fram emot att gå till jobbet och upplever sitt arbete som meningsfullt. Årets enkät tog upp frågor inom området för organisatorisk och social arbetsmiljö. Varje enhet har diskuterat sitt resultat och tagit fram de områden de kommer jobba vidare med för att det ska bli ännu bättre.

Hållbart medarbetarindex (HMI) har ökat från 62 till 82

Liksom övriga kommuner i landet följer även SSBF medarbetarnas engagemang och organisationens förmåga att ta tillvara och skapa motivation. Detta sker genom ett så kallat HMI-index. Här har vi avsevärt förbättrat oss och jämfört med 2012 har SSBF ökat index från 62 till 82 poäng. Därmed ligger vi bland de bättre kommunerna.

Den nya personalplaneringsmodulen i verksamhetsprogrammet Daedalos driftsattes vid årsskiftet, och cirka 150 arbetsledare utbildades under våren. Motsvarande driftsättning i aktivitets- och övningsmodulen genomfördes i november och december.

I syfte att minska felregistreringar har diskussioner inletts med leverantörer av lönerapporterings- respektive personalplaneringssystem om möjlighet att föra över data digitalt.

Utbildningar under 2017

- Nya chefer, arbetsledare och skyddsombud har fått utbildning i arbetsmiljö och hälsoförbyggande åtgärder.
- Utbildning till nya arbetsledare och chefer i grundläggande arbetsrättsligt regelverk.
- Utbildning i medarbetarsamtal och lönesamtal har genomförts för ledningsbefälen.
- En ansvarig för ytlivräddning från varje grupp har genomgått fortbildning i simteknik och vattenlivräddning.

Till sommaren 2017 anställdes 34 brandmän som sommarvikarier och av dessa fick 23 brandmän tillsvidareanställning under 2017.

- ✓ Fokusera på hälsoförbyggande insatser samt en god och säker arbetsmiljö för samtliga medarbetare.

Hälsoindex har ökat

För att på ett övergripande plan kunna följa upp SSBF:s hälsoläge tillämpas Hälsoindex som utgår från inrapporterad sjukfrånvaro. I senaste rapporten från Nyckeltalsinstitutet, som avser 2016 års uppgifter, delades hälsoindex upp på operativ (i huvudsak skiftgående) respektive icke-operativ personal (i huvudsak dagtid). Resultatet har ökat från föregående mätning, som avsåg 2015, från 83 till 109 för operativ personal och till 124 för icke-operativ personal. Högsta index ligger på 130.

Operativ personal har mer korttidssjukfrånvaro än den icke operativa. Frisktalet har ökat från 20 till 65 procent respektive 97 procent för de två grupperna. Det är med andra ord en liten grupp som står för den ökade sjukfrånvaron. Uppgifterna i Hälsoindex 2017 baseras på uppgifter från 2016.

Diagram 11.1 och 11.2. Hälsoindex. Den högra cirkeln visar resultat för icke-operativ personal och den vänstra cirkeln för operativ personal.

Förebyggande hälsoarbete ger resultat

Utryckningspersonalen fortbildas årligen i fysisk träning och skadeförebyggande åtgärder. Vi kvalitetssäkrar arbetskapaciteten och hälsan genom årliga fysiska tester och hälsokontroller. För medarbetare som inte arbetar i uttryckande tjänst erbjuds i hälsoförbyggande syfte olika friskvårdsaktiviteter samt individuella hälsoprogram.

Fastställande av diagnos och eventuell behandling som operation med efterföljande rehabilitering är genomförda med hjälp av företagshälsovården, specialistläkare och fysioterapeuter. Ett nätverk av dessa resurser samverkar med SSBF i syfte att effektivisera rehabiliteringen och förkorta sjukfrånvaron. I stort sett förväntas samtliga långtidssjukskrivna återkomma i arbete inom SSBF.

En webbaserad enkätstudie gällande förekomst av ländryggsproblem har genomförts tillsammans med fysioterapeut. Av 530 stycken tillfrågade svarade 350. Någon gång under det senaste året hade 79 procent haft ländryggsbesvär. Av dessa hade 11 procent rapporterat frånvaro och 32 procent sökt vårdgivare.

Företagshälsovården har utfört hälsoundersökning av icke operativ personal. De har varit ett stöd till arbetsgivaren i bland annat konflikthantering. Medarbetare som riskerat sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa har fått samtalsstöd hos företagshälsovården.

Dyk- och materieldepån lanserade och implementerade ett nytt rökskydd på samtliga brandstationer under hösten 2017.

Skyddskommittén

Skyddskommittén har hållit 8 möten under året. Ämnen som tagits upp är bl.a. hälsoläget hos personalen, arbetsskador och tillbud, omorganisationer, nya riktlinjer och policy och nya arbetsmetoder. Under året har även samverkan i arbetsmiljöfrågor belysts.

Sjukfrånvaro och arbetsskador under 2017.

Sjukfrånvaron har sjunkit från 5,9 till 4,8 procent jämfört med föregående år. Antalet långtidssjukskrivna har varit lägre än tidigare år och de som var långtidssjukskrivna förra året är nu tillbaka i tjänst.

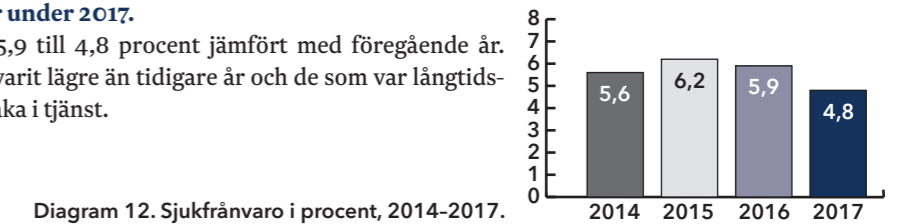

Diagram 12. Sjukfrånvaro i procent, 2014-2017.

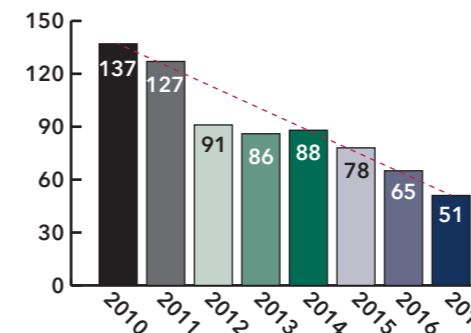
Under året har 17 arbetsskador rapporterats. Fem av skadorna ledde till kortare sjukfrånvaro och två till mer än 14 dagar. Den vanligaste olycksformen är att man faller på plan mark. Därefter kommer belastningsskador. Endast två skador uppstod under fysisk träning.

Fallolycka	Belastningsskada	Slag av föremål	Klämskada	Färdolycka	Sjukdom
6 (2)	4 (2)	2 (2)	1	1	3 (1)

Tabell 5. Anmälda arbetsskador under 2017. Siffrorna inom parentes anger antal med sjukskrivning.

Medicinsk rådgivning

Till alla inkomna medicinska ärenden har rådgivning lämnats statistikförd och i vissa fall förmedlats vidare till SSBF:s nätverk av rehabiliteringsinstanser. De mest frekventa skadeärendena har berört rygg, knä och axlar. Totalt en minskning med 21 procent jämfört med 2016.

I de centrala fysledarutbildningarna har program tagits fram, s.k. ryggaxel/bål- och knäskola, i syfte att förebygga och minska dessa skador. Programmen finns tillgängliga på intranätet. Samarbetsprojekt med Karolinska Institutets Fysioterapeututbildning har fokuserats på ryggproblematiken. På Lidingö brandstation har även ett projekt i excentrisk träning för bål och knä genomförts i samarbete med elever från Karolinska Institutets Fysioterapeututbildning.

Diagram 13. Antal medicinska ärenden 2010-2017.

Under året har en fysledare per grupp utbildats i simteknik och vattenlivräddning i syfte att förbättra kvaliteten på simträningen och på våra räddningsinsatser i vatten. Därefter har de instruerat sina egna arbetsgrupper.

Sammantaget har dessa skadeförebyggande åtgärder bidragit till en minskning av våra medicinska ärenden.

- ✓ Se över vår följsamhet mot avtals- och villkorsfrågor i anställningsförhållandet

Arbetet med att se över vår följsamhet mot avtals- och villkorsfrågor har påbörjats med utgångspunkt från operativ personal som arbetar på så kallade "delade tjänster", även kallade kombitjänster, där man arbetar ena delen operativt och den andra delen administrativt. Detta gäller ledningsbefälsnivåerna L2, L3, L4 och vissa specialfunktioner. Syftet är att i dialog och förhandling med arbetstagarorganisationerna, anpassa anställningsvillkoren till kollektivavtalet och övriga förekommande regelverk. Uppdraget löper över en treårsperiod.

Fyra partsgemensamma samtal kring nuvarande och framtida anställningsvillkor för de med så kallade delade tjänster har förts med arbetstagarorganisationerna. MBL-processen har inletts med information enligt MBL 19 § vid tre tillfällen.

Ensidigt arbetsgivarbeslut har tagits om att rekryteringar till kombitjänster från och med december innevarande år, kommer att ha ett arbetstidsvillkor om 38,15 timmar per vecka, vara anställda enligt HÖK (huvudöverenskommelse),

AB (allmänna bestämmelser), och inte ha möjlighet till pensionsavgång enligt R-SAP (särskild avtalspension inom räddningstjänsten). De redan anställda bibehåller sina respektive anställningsvillkor.

Från och med 2017 har modellen med individuell lönesättning för samtliga brandförmän genomförts. Löneöversynen 2017 är genomförd och utfallet för SSBF 2017 blev 2,2 procent. Ett partsgemensamt arbete har påbörjats under hösten 2017 med syfte att tydliggöra och utveckla SSBF:s löneprocess. Arbetet kommer att fortsätta under 2018

En lönekartläggning med analys och handlingsplan har genomförts under året. Analysen av lönekartläggningen visar inga osakliga löneskillnader när det gäller likvärdiga arbeten. Lönekartläggning genomförs årligen.

Antalet medarbetare anställda i förbundet per den 31 december 2017 var 734 varav 27 RiB (deltidsanställda brandmän).

MBL

Information enligt MBL 19 § till arbetstagarorganisationerna där förbundsledningen varit ordförande, har skett vid 21 tillfällen. I samband med informationerna har dessutom nio förhandlingar enligt MBL 11 § (viktigare förändring) och tre förhandlingar enligt MBL 38 § (tilldelningsbeslut vid upphandling) skett.

Utöver dessa tillfällen har 14 överläggningar utförts, och följande antal förhandlingar skett:

- 5 tvisteförhandlingar och intresseförhandlingar enligt MBL 10 §.
- 4 förhandlingar enligt MBL 11 §.
- Tvisteförhandlingar enligt MBL 10 § med skadeståndskrav enligt MBL 64 §.
- 1 förhandling endast enligt MBL 64 §.
- 1 förhandling enligt MBL 13 §.

Totalt har det varit 63 informations-, förhandlings- och överläggningstillfällen. Lika många protokoll och minnesanteckningar har därmed skrivits och kallelser med dagordning sända ut.

✓ Göra en samlad analys av SSBF:s arbetsgivarvarumärke och ta fram förslag till åtgärder för att stärka positionen.

Under senhösten har det genomförts kunskapsinhämtning med intervjuer och analys av hur Storstockholms brandförsvars varumärke som arbetsgivare ser ut. Detta för att ge underlag till arbetet med att stärka SSBF:s arbetsgivarvarumärke, vilket syftar till att lägga grund för hur SSBF långsiktigt ska arbeta med att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare, samt hur vi ska kommunicera kring detta. Arbetet fortsätter under 2018.

SSBF minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling

SSBF:s avsikt är att tillgodose och värna en långsiktig och uthållig användning av naturresurserna. Vårt miljöarbete ska därför minska negativ miljöbelastning och bidra till en mer hållbar utveckling. Målet är att vi ska ta hänsyn till miljöaspekterna i hela verksamheten. Samtliga medarbetare ska enligt SSBF:s miljöpolicy ha goda kunskaper inom miljöområdet. En utgångspunkt för SSBF:s miljöarbete är att varje avdelning ska bedriva ett miljöarbete som leder till minskad miljöbelastning.

En miljöcontainer för rening av kontaminerat vatten (PFOS-ämnen) har installerats på Ågesta. Mätningarna av vattnet har visat på positiva resultat. På Okvista samlas släckvatten upp i en damm för att minimera risken för negativ miljöpåverkan.

I verksamhetsplanen för 2017 finns tre uppdrag som syftar till att bidra till att det centrala målet att SSBF minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

- ✓ Genomföra en kartläggning och nulägesanalys, så kallad miljöutredning, av SSBF:s miljöpåverkan.
Under den senare delen av 2017 har en miljöutredning gjorts. Miljöutredningen omfattar den interna miljöpåverkan från ex. förbrukningar, egna transporter och tjänsteresor och mängder från avfall. Miljöutredningen ger en grund för verksamheten att bygga vidare på med sitt miljöarbete. Miljöutredningen beskrivs närmre i miljöredovisningen nedan.
- ✓ Stärka vår förmåga att ta hänsyn till miljöpåverkan i vårt utförande av räddningsinsats.
SSBF har under året haft representanter på de stora konferenserna Brand 2017 samt Skadeplats 2017. Vi har deltagit i seminarier för att bevaka och ta till oss information och kunskaper om till exempel miljöpåverkan av släckmedel och släckvattenproblematik.
- ✓ SSBF ska erhålla miljöcertifiering och fortsätta arbeta enligt miljöstandarderna Svensk Miljöbas.
I mars fick SSBF sitt Miljödiplom som ett kvitto på att verksamheten har ett systematiskt miljöarbete enligt Svensk Miljöbas som leder till ständiga förbättringar. Revisionen blev godkänd efter två stycken åtgärdade avvikelser.

Från och med i år redovisas SSBF:s miljöredovisning som en del av årsredovisningen. Att upprätta en miljöberättelse för att redovisa miljöarbetet samt de förbättringar som hänt över tid är ett av kraven i miljöstandarderna Svensk Miljöbas. Den har de senaste åren redovisats till Direktionen som bilaga till tertialrapport 2.

Miljöredovisning 2017

SSBF vill utföra sitt uppdrag med så lite miljöpåverkan som möjligt. Det innebär att organisationen måste ha kunskap och kompetens för att fatta de beslut som behövs. Under 2017 gjordes en utredning av var i verksamheten SSBF har sin största påverkan på miljön. Nya betydande miljöaspekter togs fram i slutet av året och en ny miljöpolicy kommer att fastställas under den första delen av 2018.

SSBF vill ta miljöansvar vid insats och förhåller sig restriktivt till användning av brandskum som släckmetod och implementerade riktlinjer för detta under 2015. Forskning kring olika släckmetoders miljöpåverkan och ny teknik inom branschen för bättre miljöprestanda är ständigt under bevakning.

SSBF:s miljöpåverkan

SSBFs miljöpåverkan finns från hela verksamheten, från den interna administrationen samt från den operativa verksamheten så som myndighetsutövning och uttryckande verksamhet. Under den senare delen av 2017 gjordes en utredning av miljöpåverkan som analyserades av miljöstrateg och ledningsgrupp. Miljöpåverkan från hantering av olycka behöver utredas vidare.

Positiva miljöaspekter	Negativa miljöaspekter
- Förebyggande arbete för att förhindra olyckor	- Inköp av varor. - CO ₂ från energi och transporter.

Resultatet av miljöutredningen gav ett antal aspekter där SSBF påverkar miljön både positivt och negativt. De mest betydande negativa miljöaspekterna bedömdes vara inköp av varor samt koldioxidutsläpp från energi och transporter. Arbete med att förebygga olyckor bedömdes som en positiv miljöaspekt.

Med koldioxidsiffror från 2016 har ett basår tagits fram och kan framöver användas som indikator. Koldioxid kommer från köpt energi, transporter och gasol till övningsverksamheten. Där utöver tillgodoräknar sig SSBF koldioxidkompensation från flygresor samt koldioxid från återvunnen elektronik.

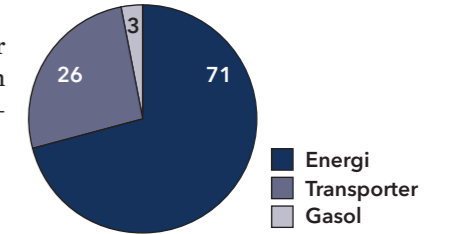

Diagram 14. Fördelning av koldioxid i procent från köpt energi, transporter och gasol, 2016.

SSBF:s miljöarbete

För miljöarbetet ansvarar förbundsledningen och delegerar ansvar enligt delegationsordningen. Till stöd finns miljöstrateg.

I handlingsprogrammet anges mål för miljö som vid varje verksamhetsår bryts ner i uppdrag och aktiviteter. Uppföljning sker tertialvis. För aktivitetens genomförande och tilldelning av resurser, personella så väl som ekonomiska ansvarar respektive enhetschef. Nyckeltal följs årsvis: köpt drivmedel, koldioxid, resor och energi. För 2017 är siffror inte tillgängliga ännu.

Minst en gång per år träffar miljöstrateg SSBF:s ledningsgrupp för en "ledningens genomgång". Detta sker efter intern miljörevision och innan extern miljörevision. Nya indikatorer kommer att fastställas vid "ledningens genomgång" i februari och redovisas i samband med tertialrapport 1.

Alla enheter arbetar med energieffektivisering samt att följa lagar och rutiner inom inköp, kemikalier och avfall.

Diplomerat miljöledningssystem

SSBFs miljöledningssystem diplomerades första gången 2014 enligt Svensk Miljöbas. Miljöledningssystemet omfattar den verksamhet som SSBF bedriver på stationer, utbildningsenheter och administrativa enheterna. Miljöledningssystemet är ett verktyg för att planera och följa upp sitt systematiska miljöarbete för att säkerställa förbättringar.

Utbildning

SSBF ambition är att alla anställda ska ha kunskaper om miljö och den problematik och de utmaningar som människan står inför. Ambitionen är att alla anställda ska ha genomgått en webbutbildning i miljökunskap. SSBF står nu inför ett omtag i utbildningsnivån för att uppdatera alla medarbetare under 2018.

Händelser under 2017

- Godkänd extern miljörevision 7 mars och Miljödiplom enligt Svensk Miljöbas.
- Tjänsten som miljöstrateg tillsätts under april.
- Miljöutredning gav nya miljöaspekter samt basår för koldioxidberäkning.
- Avtal på el från förnybar källa.
- Besök och miljörevision har gjorts på alla brandstationer och övningsenheter.
- Representanter från SSBF har deltagit på olika konferenser och seminarium där miljörelaterade ämnen tas upp som rör räddningsbranschen, bland annat brandskum och släckvattenhantering.
- Test av produkter som miljöbättre alternativ: miljömärkt avfettningsmedel, miljömärkt spolarvätska, absorptionsmedel.

Resultat från miljörevisioner utförda under 2017

Under 2017 genomfördes extern revision under våren där SSBF erhölet sitt Miljödiplom efter två åtgärdade avvikelser. Intern miljörevision utfördes i samband med miljöutredningen med besök på varje enhet. De flesta enheter hade en eller fler avvikelser som handlade om hantering av kemikalier, undantaget för en brandstation som inte hade några avvikelser alls. Avvikelsena släcks efter inrapportering av åtgärd. Stickprov på åtgärdade avvikelser genomförs vid nästa revision eller vid annat lämpligt tillfälle.

Relevanta händelser 2014-2017:

2014

- Miljödiplom enligt Miljöbas.
- Utbildningsinsats om policy, regler och rutiner för inköp.
- Frågan om omhändertagande om utlagt absorptionsmedel kommer upp.

2015

- Miljösamordnaren slutar sin anställning.
- Mätning av medarbetare som gjort miljökortet börjar följas upp.
- Krav på att leverantör på bilvårdskemikalier ska redovisa miljöanpassade produkter.
- Energiuppföljning påbörjas.
- Energibesparingsåtgärder planeras.
- Effektivisering av distributionsrundan, från 2 bilar 5 dagar per vecka till 2-3 dagar per vecka.
- Avtalad entreprenad återvinner och återanvänder IT-utrustning.
- Avtal med trafikverkets vägassistansbilar att de samlar in absorptionsmedel på utvalda vägar.
- Nya riktlinjer för användning av skum som metodval.

2016

- Rollen som miljösamordnare blir vakant men upprätthålls på deltid.
- Intern revision görs på alla brandstationer.
- Miljöstegen utbildar miljöombud.
- Omvärldsbevakning på tunga fordon och kravställen på Euro 6 som vid tillfället är bästa eurostandard.
- Stor utredning om PFOS i vatten vid övningsområdet i Vidja. Föreläggande från åtgärder och boende i området informerades.

2017

- Tjänsten som miljöstrateg tillsätts under april.
- Miljöutredning utfördes.
- Nya miljöaspekter.
- Bastal för koldioxidberäkning.
- Avtal på el från förnybar källa.
- Representanter på olika konferenser och seminarier.
- Miljörevision och besök på alla brandstationer.
- Test av produkter som miljöbättre alternativ: miljömärkt avfettningsmedel, miljömärkt spolarvätska, absorptionsmedel.

Storstockholms räddningscentral (SSRC) hanterar larmsamtal från enskilda genom medlyssning från SOS Alarm. SSRC hanterar även SSBF:s telefonväxel utanför kontorstid.

I verksamhetsplanen för 2017 finns tre uppdrag som syftar till att bidra till att det centrala målet att SSBF är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil

✓ Utveckla SSBF mot att vara en e-myndighet 2019.

En av de viktigaste förutsättningarna för att kunna bli en e-myndighet är att organisationen har mycket god kontroll på den information som inkommer till, förvaras hos och upprättas i organisationen. Arbetet med att identifiera vilken information SSBF har, i vilken form informationen finns (analog eller digital) samt var informationen finns och i vilken process informationen uppkommer har påbörjats och beräknas slutföras våren 2018. Kartläggningen av de interna processerna och dokumenthanteringsplanen är ett viktigt underlag för att nå en högre digital nivå inom SSBF:s arbetsprocesser. Analys av processkartläggningen formar ”nya” arbetsprocesser där behov av IT-stöd för att understödja processen blir underlag till krav på IT-funktionalitet och digital utveckling.

I övrigt har 2017 inneburit ett ökat inflöde av ärenden och handlingar till registraturen och ett ökat antal förfrågningar om allmänna handlingar.

✓ Utveckla systemet av kanaler, aktörer och budskap i syfte att säkerställa en effektiv kommunikation såväl internt som externt

SSBF:s kommunikationssystem består av organisationens samlade aktörer, kanaler och budskap. Kommunikationssystemets uppgift är att skapa relationer mellan aktörer (vem/vilka vi vill kommunicera med), kanaler (kommunikationsformer) och budskap (innehåll) och att få dem att samverka på ett effektivt sätt.

Utifrån det arbete som gjordes under 2016 med att ta fram en ny kommunikations- och kanalstrategi för SSBF, och som bland annat beskriver hur kommunikationssystemet ska utvecklas, har under året följande åtgärder vidtagits:

- En övergripande plan för kanalinhåll har tagits fram för året.
- En ny lösning för internkommunikation med stöd av digitalskytning (”intern-tv”) har implementeras vid alla verksamhetsställen inom förbundet.
- I syfte att öka medarbetarnas möjlighet att få ta del av förstahandsinformation från förbundsledningen filmas informationsmöten. Filmerna tillgängliggörs för samtliga medarbetare via intranätet.
- Ett nytt verktyg för PR- och pressarbete har införts.
- En helt ny extern webbplats för SSBF har tagits fram. Webbplatsen lanserades i oktober och har fått ett mycket fint mottagande i målgrupperna. Webbplatsen utgör nu navet i vår externa kommunikation.
- Planering och förberedelser för att ta fram ett nytt intranät för förbundet har påbörjats.

✓ Stärka chefer och medarbetares kommunikativa förmåga så att dialogen vid såväl interna som externa relationer bygger på respekt, fakta och professionalitet.

Under året har arbete för att stärka chefers och medarbetares kommunikativa förmåga genomförts. En del av detta handlar om det pågående utvecklingsarbetet inom förbundsledningen där kommunikation ska nyttjas effektivt som ledningsverktyg och där kommunikativa aspekter ska vägas in tidigt inför och vid beslut i förbundsledningen. En annan del handlar om att träna och ge förutsättningar för medarbetare som regelbundet arbetar med mediakontakter att bli effektiva i sin kommunikation.

● SSBF är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället

Det är centralt för verksamheten att vi upplevs som enkelt kontaktbara och tillgängliga. Enskilda och andra myndigheter behöver veta vart de ska vända sig samt ha förtroende för SSBF:s kompetens och de svar de får. Alla ska bemötas med professionalitet och respekt på ett jämlikt sätt.

Under 2016 påbörjades ett omfattande arbete med målet att vara en e-myndighet 2019. SSBF planerar att utveckla organisationens ärende-, dokument- och arkivhantering till en effektivare elektronisk informationshantering. Internt i organisationen kommer förändringsarbetet att innebära bland annat en digitalisering av ärendeprocesser och en digital arkivhantering. Vårt mål är att bli en e-myndighet som kännetecknas av öppenhet, effektivitet och rättssäkerhet.

Hela organisationen arbetar för att upprätthålla en hög tillgänglighet genom att svara på e-post och telefon från allmänheten, samverkande parter samt verksamhetsägare. Stationerna tar emot såväl planerade som spontana besök när verksamheten så tillåter. Brandinstruktörerna som finns på Brännkyrka och Kista brandstationer får många förfrågningar om studiebesök och de tar emot besök bland annat från nyanlända och klasser från SFI (svenska för invandrare). Brandinstruktörerna ger information om hur räddningstjänsten fungerar i Sverige, att vi finns till för att hjälpa, och besökarna får bland annat prova handbrandsläckare.

SSBF nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning

En god ekonomisk hushållning är en förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi. Det innebär att vi ska använda resurser på ett effektivt sätt för att nå bästa samhällsnytta och att samtliga medarbetare har en hög ekonomisk medvetenhet. SSBF ska kännetecknas av ordning och reda samt flexibilitet utifrån förändringar som sker i omvärlden eller internt.

I verksamhetsplanen för 2017 finns sju uppdrag som syftar till att bidra till att det centrala målet att SSBF nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning uppfylls. Nedan följer en kort redogörelse för årets arbete med dessa. Uppdrag som är genomförda enligt plan är markerade med en grön bock. I de fall uppdraget är delvis genomfört eller inte genomfört anges detta med en gul eller röd pil.

- ✓ **Bedriva en aktiv omvärldsbevakning avseende lagstiftning som styr SSBF:s verksamhetsområde.**

Dataskyddsförordningen (GDPR) träder i kraft i maj 2018. Under året har flera medarbetare inom SSA deltagit i seminarier och konferenser för att förstå och få verktyg att kunna förbereda organisationen. Hösten 2017 bildades också en grupp med olika kompetenser som kommer att arbeta med införandet i organisationen. Det nuvarande personuppgiftsombudet har också informerat ett antal enheter under hösten om vad den nya lagstiftningen innebär och vilka förändringar denna kommer att få på verksamheten och medarbetarna.

En ny förvaltningslag med enklare och modernare regler för förvaltningsmyndigheternas arbete och förstärkt rätts-säkerhet för den enskilde medborgaren träder i kraft i juli 2018. En nyhet är att medborgarna kan kräva att ett ärende avgörs snabbare genom införandet av så kallad dröjsmålstalan. Dröjsmålstalan ger en ny möjlighet att snabbare få ett beslut i sitt ärende om handläggningen har försenats. Den som har inlett ett ärende kan begära att myndigheten ska avgöra ärendet om detta inte har avgjorts i första instans efter sex månader.

Riksdagen beslutade i juni 2017 att anta förslaget till ny kommunallag. För SSBF:s innebär förändringarna bland annat att vi måste erbjuda en digital anslagstavla på vår webbplats. Med den nya lagen försvinner kravet på en fysisk anslagstavla.
- ✓ **Säkerställa att SSBF har ett ändamålsenligt säkerhetsskydd avseende informationssäkerhet, tillträdesbegränsning och säkerhetsprövning.**

Arbetet med att säkerställa att SSBF har ett ändamålsenligt säkerhetsskydd fortsätter. Vi har tecknat säkerhetsskyddsavtal med konsulter och samarbetspartners. Kopplat till SSBF:s insatsstöd har åtgärder vidtagits för att säkerställa att hemlig information inte röjs. Befattningar som ska placeras i säkerhetsklass är identifierade och ansökan är inskickad till SÄPO. Samarbete med externa aktörer fortsätter för att utbyta erfarenheter och dra nytta av varandras arbete kopplat till säkerhetsskydd. För att säkerställa vad som är skyddsvärt inom SSBF:s verksamhet har arbetet med att genomföra säkerhetsskyddsanalyser inletts.
- ✓ **Skapa förutsättningar för samt stödja arbetet med ett systematiskt säkerhetsarbete på lokal nivå**

Ett digitalt stöd för att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser är framtaget och provas nu på Farsta brandstation. Syftet är att förbättra brand- och inbrottsskyddet, identifiera åtgärder som förbättrar personalens säkerhet vid yrkesutövning, säkerställa en grundläggande IT säkerhet samt skapa förutsättningar för SSBF att som samhällsviktig verksamhet utföra sitt uppdrag i vardag som kris.
- ✓ **Säkerställa SSBF:s digitala processer.**

Förutom de löpande åtgärder som utförs för att säkerställa hela SSBF:s IT-miljö har ett omfattande arbete påbörjats med inriktning på IT-säkerhet och informationssäkerhet. En detaljerad systemdokumentation av hela SSBF:s IT-arkitektur har tagits fram som omfattar serverpark utifrån installationer, interna och externa accessmöjligheter, behörigheter, samband, interna och externa beroenden etc. Detta har tjänat som underlag för vidtagande av ett flertal olika IT-säkerhetsåtgärder samt konsolidering och optimering av IT-miljön. Några åtgärder är märkbara för slutanvännarna

såsom t.ex. kryptering av hårddiskar på klientdatorer, installation av SPAM-filter för e-post, uppstyra rutiner för access och behörigheter för externa konsulter, pågående arbete med begränsning att använda externa och icke kontrollerbara molntjänster för intern verksamhet såsom Dropbox, iCloud, Google Drive etc. Systemdokumentationen har också använts för att kartlägga i vilka system och servrar vi lagrar personuppgifter. Denna sammanställning används vidare i arbetet för införandet av GDPR, den nya personuppgiftslagen, under 2018.

Under året har uppgradering av ledningsstödet Helios grundplattform för geodata genomförts. Samtliga datamängder från medlemskommunerna, Lantmäteriet med flera är strukturerat och försörjningen är säkerställd. Parallellt har utveckling av ledningsstödet pågått där Helios mobila klientlösning ska försörja ledningsbilar och släckfordon med geodata och mobil funktionalitet. Design med menyer och inköp av hårdvara för prototyp/test pågår.

- ✓ **Samordna yttre och inre ledning samt förbereda samlokalisering med SOS Alarm och anpassa SSBF:s huvudkontor utifrån ett organisatoriskt helhetsperspektiv**

I det pågående arbetet med att flytta Storstockholms räddningscentral från Täby till Johannes brandstation ändrades inriktningen i början av året från en tänkt placering under jord, i berggrummet, till att i stället grupperas ovan jord. För SSBF innebär lösningen goda möjligheter att kombinera inre och yttre ledning.

I linje med det inriktningsbeslut som direktionen fattade under hösten, ska SSBF under våren 2018 ta fram en programhandling som beskriver behovet av lokaler och funktioner kopplat till flytten. Avsikten är att överlämna programhandlingen till Stockholms stads fastighetskontor för fortsatt projektering och genomförande. Med anledning av den utökade satsningen på civil beredskap råder det vissa oklarheter kring nyttjandet av lokalerna i Johannesberget vilket kan påverka inriktningen av det fortsatta arbetet.
- **Analysera vårt behov av, nyttjande och krav på utbildnings- och övningsanläggningar.**

En planering för att utöka övning och utbildning på de båda anläggningarna, Okvista och Ågesta har genomförts. Under 2017 blev det en fokusförskjutning i samband med OPSAM T då större delen av kraften lades på dessa övningar.
- ✓ **Genomföra analys av våra inköp kopplat till befintliga upphandlingsavtal samt ta fram och implementera åtgärder som syftar till att skapa en stabil inköpsorganisation.**

En analys av inköp under 2016 har genomförts. Utifrån analysen har åtgärdsförslag tagits fram för att öka avtalsföljsamhet och öka andelen inköp via avtal. Som ett led i implementering av den nya, mer formaliserade, inköpsprocessen sker informationstillfällen med och för nyckelpersoner.

Ekonomisk redovisning 2017

Ägarförhållande och verksamhet

Storstockholms brandförsvaret är ett kommunalförbund vars medlemskommuner finansierar huvuduppdraget genom medlemsavgifter. Förbundet ska enligt förbundsordningen, för medlemskommunernas räkning, fullgöra de uppgifter som är obligatoriska för en kommun att utföra enligt följande lagar:

- lag om skydd mot olyckor.
- lag om brandfarliga och explosiva varor.
- lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Förbundet kan dessutom biträda medlemskommunerna i den omfattning som respektive kommun och förbundet slutit avtal om och förbundet erhåller full kostnadstäckning.

Medlemsavgiften för 2017 är 414 kr per invånare och 17 000 kr per kvadratkilometer fast mark. Fördelningen mellan medlemskommunerna redovisas i nedanstående tabell. Invånarantalet har ökat med 20 304 invånare jämfört med 2016.

(tkr)	2017	2016
Danderyd	13 872	13 820
Lidingö	19 685	19 339
Solna	31 860	30 984
Stockholm	385 520	380 747
Sundbyberg	19 239	18 403
Täby	29 295	28 903
Vallentuna	19 520	19 350
Vaxholm	5 683	5 662
Värmdö	24 473	24 239
Österåker	22 711	22 318
Summa medlemsavgifter	571 859	563 765

Måluppfyllelse

Förbundet har i likhet med 2016 arbetat fullt ut i enlighet med framtaget ”Handlingsprogram för åren 2016 till 2019” vilket också genomförd halvtidsavstämning visar. Handlingsprogrammet är i grunden styrande för verksamheten planeras och bedrivs och i huvudsak har vi mött uppsatta målnivåer i verksamhetsplanen för 2017.

God ekonomisk hushållning skapar utrymme för verksamhetsutveckling och nödvändiga investeringar. Avsikten med förbundets ekonomistyrning är att uppnå balans mellan acceptabel ekonomisk situation och ett bra verksamhetsresultat, det vill säga vad som faktiskt åstadkommit för pengarna. Förbundet visar ett positivt resultat om 10,5 mnkr vilket förvisso avviker från budget där resultatet förväntades bli +18 mnkr. Den ekonomiska avviken kan till största del förklaras av den forcerade satsningen på att utbilda all operativ personal för att förstärka vår förmåga vid terrorangrepp i spåren av händelserna på Drottninggatan den sjunde april 2017. Utbildningsinsatsen genomfördes med kort varsel och avgörande för framdriften var möjligheten att ta in all personal på övertid.

Årets resultat innebär att förbundets intäkter överstiger kostnaderna med 10,5 mnkr. Efter balanskravsjustering för poster av engångskaraktär inklusive realisationsposter blir det balanserade resultatet 9,2 mnkr för 2017. Fortsatt är soliditeten i förbundet tillfredsställande (16,8 %) och förbättrades något gentemot föregående år (15,6 %).

Mål och måluppfyllelse

Mål: SSBF verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas förmåga att själva förebygga och agera

SSBF verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas förmåga att själva förebygga och agera	Mått	Målvärde/indikator 2017	Resultat 2017	Kommentar, vid avvikelse
Utvärdering efter genomförd brandskyddsutbildning.	Deltagarnas nöjdhet med brandskyddsutbildningen.	3,7 (av 4,0)	3,7 (av 4,0)	
Antal genomförda brandskyddsutbildningar.	Antal bland medlemskommuner och övriga kunder.	Volym, efterfrågestyrt	200	Förväntad efterfrågan var cirka 100 utbildningar.
Företagarnas nöjdhet med myndighetsutövningen (Insikt).	NKI (Öppna jämförelser)	82	Resultat avseende år 2016	Resultat för 2017 presenteras under våren 2018.
Palnerad tillsyn utifrån utifrån upprättad tillsynsplan (ca 1 000 verksamheter).	Antal och andel inventeringsbesök som föranlett åtgärd.	Volym	930 tillsynsbesök varav 60 har föranlett åtgärd.	De objekt som inte tillsynats har avvecklats sedan senaste besök.
Inventering med platsbesök utifrån upprättad plan (ca 500 verksamheter).	Antal och andel inventeringsbesök som föranlett åtgärd.	Volym	Ca 300 besök varav 0 har föranlett åtgärd.	Avvikelse rapporterad i T1. Vakans samt omprioritering av resurs till uppdraget översyn av tillsynsprocess.
Biträda Polisen och andra myndigheter vid utredning av olyckor.	Antal	Enligt efterfrågan	94	2016: 103 2015: 66
Antal genomförda olycksundersökningar	Antal	Behovsstyrt	Totalt 29	5 olycksutredningar, 1 fördjupad olycksutredning, 22 kompletterande händelserapporter och 1 extern utredning.
Inkomna remisser från andra myndigheter inom SSBF:s uppdragsområde besvaras normalt inom tre veckor.	Andel inkomna remisser som besvarats inom tre veckor.	90 %	100 % (ca 575 st)	
Under verksamhetsåret ska 19 500 sotningsobjekt brandskyddskontrolleras. Erfarenhet från avtalsuppföljning.	Antal genomförda brandskyddskontroller.	100 %	100 %	Följs upp under kvartal 1, 2018
Under verksamhetsåret ska 49 000 objekt sotas/rengöras.	Antal genomförda sotningar. Erfarenhet från avtalsuppföljning.	100 %	80 %	Följs upp under kvartal 1, 2018
Beslut om tillstånd av brandfarlig och explosiv vara ska fattas i normala/okomplicerade ärenden inom tre veckor efter inkommen ansökan med komplett underlag. Vid komplexa ärenden ska beslut meddelan inom föreskrivna tre månader.	Andelen normala/okomplicerade ärenden som besvarats inom tre veckor.	100 %	Totalt 77 % som besvarats inom tre veckor (inklusive komplicerade ärenden).	87 % fick beslut inom fyra veckor. 4 % överskred 3 månader. Omfördelning av resurser på olika uppdrag har bidragit till något längre tid.

Mål: SSBF är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilda inte själv kan hantera en olycka

SSBF planerar och genomför sin räddningsinsats så att hjälpen till enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka.	Mått	Indikator/Målvärde i VP 2017	Resultat 2017	Kommentar till avvikelse
Medianen av responstiden ska minska.	Medianen av responstiden ska minska	Ska minska i jämförelse med föregående år (Öppna jämförelser).	00:09:16	Medianvärde för responstid.
Responstiden vid olyckor ¹ ska understiga 13 minuter i 90 % av fallen.	Andel olyckor där responstiden understiger 13 minuter	90 %	79 %	För de räddningsinsatser och hjärtstoppslarm som överstiger en responstid om 13 minuter är medelvärdet för larmbehandlingstiden drygt åtta minuter ²
Responstiden vid olyckor ska dock inte överstiga 20 minuter på platser med fast vägförbindelse	Andel olyckor där responstiden understiger 20 minuter vid fast vägförbindelse.	100 %	94 %	Vid en analys om vilka händelser som har en responstid om 20 minuter eller mer så står hjärtstoppslarm för 34 %, brand i skog och mark för 17 % och trafikolyckor för 10 %.
Responstiden vid olyckor ska dock inte överstiga 60 minuter på öar utan fast vägförbindelse.	Andel olyckor där responstiden understiger 60 minuter på öar utan fast vägförbindelse	100 %	92 %	Fem larm har överstigit en responstid över 60 minuter. Det är fyra bränder i skog och mark och en övrig händelse som bestod av en tidigare sjunken fritidsbåt som börjat läcka ut drivmedel.

¹De uppdrag som inkluderas vid uppföljningen av responstiden är brand/brandtillbud, naturolycka, trafikolycka, nödställd person, vattenskada, utsläpp farligt ämne/begränsat läckage av drivmedel/olja, drunkning/ tillbud, fastkläm person, hiss - risk för personskada, hjärtstoppslarm, läckage från vattenledning, nödställd djur, självmord/försök, stormskada, annan olycka/tillbud.

²Storstockholms räddningscentral (SSRC) har arbetat för att implementera och integrera SOS nya räddningsprocess i vår verksamhet. Detta har påverkat våra tider negativt men SOS tider positivt. Då den förändrade processen är fullt inarbetad förväntar vi oss att det kommer ha en positiv effekt på den totala tiden.

SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet	Mått	Indikator/Målvärde i VP 2016	Resultat 2016	Kommentar till avvikelse
Kapacitet: SSBF ska kunna genomföra fler samtidiga insatser mot frekvent förekommande olyckor	Antal insatser som inte kunnat genomföras pga. fler samtidiga insatser.	0	0	
SSBF ska kunna genomföra en mycket omfattande räddningsinsats mot stora olyckor				Här kan nämnas som exempel Drottninggatan 7 april och branden på Jakobsbergsgatan där vi lyckades genomföra en mycket komplicerad insats

Mål, fortsättning: SSBF är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilda inte själv kan hantera en olycka

SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet	Mått	Indikator/Målvärde i VP 2017	Resultat 2017	Kommentar till avvikelse
Noggrannhet: SSBF ska inte, efter avslutad räddningsinsats, behöva återvända till samma plats och olycka för ny räddningsinsats.	Antal fall SSBF behövt återvända till samma plats och olycka för ny räddningsinsats ska minska.	0	2	Vid en markbrand på Täbys område upptäcktes det att det fortfarande pyrde i marken då man återvände för att hämta utrustning. Vid branden på Jakobsbergsgatan fick man återvända då det uppmärksammats rökavgång på objektet.
Robusthet: SSBF ska ha god förmåga att motstå störningar och upprätthålla sin räddningsverksamhet.	Antal fall SSBF inte kunnat upprätthålla sin räddningstjänstverksamhet till följd av störningar.	0	0	

Mål: SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare

SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare	Mått	Indikator/Målvärde i VP 2017	Resultat 2017	Kommentar till avvikelse
SSBF ska vara en attraktiv arbetsgivare som attraherar nya medarbetare och utvecklar redan anställda medarbetare.	Arbetsgivarindex (AVI)	130	121 för operativa 131 för icke operativa.	Antalet långtidssjukskrivna under 2016 som AVI resultatet avser var fler än väntat varför vi inte riktigt nått önskat index.
	Hållbart medarbetarindex/Medarbetarenkät	73	82	
Sammansättningen av SSBF:s medarbetare ska spegla samhällets sammansättning utifrån kompetensbehovet.	Jämställdhetsindex (JÄMIX) hos icke operativa personal.	110	119 för operativa, 134 för icke operativa	
Den fysiska och psykiska hälsan hos SSBF:s medarbetare ska öka. Riskerna för arbetsskador ska beaktas och förebyggas.	Sjukfrånvaro- och arbetsskadestatistik	Lägre eller lika med 2016 (sjuktal 5,9 %, skador 31 st)	Sjuktal 4,79 % och skador 17 st.	
	Hälsoindex	105	109 för operativa 124 för icke operativa	

Mål: SSBF minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling

Mått	Indikator/Målvärde i VP 2017	Resultat 2017	Kommentar till avvikelse
Extern revision av minskad miljöbelastning i enlighet med kraven i Svensk Miljöbas	Godkänd enligt revision och erhåller miljödiplom	Miljödiplom 2017-03-07	
Energiförbrukningen ska minska (Källa Miljöredovisning 2016)	Energiförbrukningen ska vara lägre jämfört med föregående år.	Redovisas i T1	Energiförbrukningen väntas i februari från fastighetsägarna
Användningen av mängden miljövänligt drivmedel ska öka. (Källa Miljöredovisning 2016)	Öka jämfört med föregående år	-	SSBF är bundna till avtal med bensinbolagen vilket begränsar våra valmöjligheter Utifrån genomförd miljöutredning kommer vi istället att mäta koldioxid.

Mål: SSBF är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället

Mått	Indikator/Målvärde i VP 2017	Resultat 2017	Kommentar till avvikelse
Antal besökare på webb och sociala medier.	Antal Unika besök (198 100)	Facebookföljare ökat med 40 %, från 3 200 till 4 500. Unika besök	Våra inlägg når mellan 3 000 - 8 000 personer. Brandmannen Stefans berättelse från arbetet vid terrorattentatet 7 april nådde ca 102 000 personer.
NKI, medborgare (SCB) Medborgarnas upplevelse	Bibehålla eller öka jmf med föregående mätning	Spridning SSBF:s kommuner: 61-81 Genomsnitt i landet: 76	7 av SSBF:s medlemskommuner har deltagit i SCB:s undersökning 2017. 6 ligger på samma nivå eller bättre jmf med föregående mätning. En kommun, Vaxholm, redovisar ett lägre resultat.

Mål: SSBF nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning

Mått	Indikator/Målvärde i VP 2017	Resultat 2017	Kommentar till avvikelse
Prognossäkerhet	+/-2 %	-1 %	Avvikelse i förhållande till budget.
Självfinansieringsgrad om minst 100 %	100 %	102 %	

Balanskravsavstämning

(mnkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Årets resultat enligt resultaträkningen	10,5	37,6	13,7	36,8	24,3
avgår samtliga realisationsvinster	-1,3	-1,0	-1,4	0	-1,6
Synnerliga skäl: tillägg förändring diskonteringsränta pensioner	0	0	0	0	27,6
Årets resultat efter balanskravsjustering	9,2	36,6	12,3	36,8	50,3

Ekonomiskt resultat

Förbundet visar ett positivt resultat för 2017 på 10,5 mnkr. Resultatet avviker dock från budgeterat positivt överskott om 18 mnkr. Prognossäkerheten i förbundet får ändå anses godtagbar då avvikelserna kan härledas till medvetna val och satsningar.

Utvärderingen av attentatet på Drottninggatan den 7 april låg till grund för den omfattande utvecklings- och utbildningssatsning för att implementera gjorda erfarenheter. Satsningen påbörjades redan innan sommaren och pågick under hela hösten och inbegrep all operativ personal som genomgått ett antal praktiska utbildningar. Förberedelse och genomförande av utbildning och övning har genererat ett stort antal övertidstimmar då övningarna också genomfördes under semesterperioden.

Under sommaren 2017 har förbundet haft svårt att bibehålla önskvärd numerär på RiB-personal och därigenom operativ förmåga på Vaxholm och Ljusterö brandstationer. Detta har i sin tur medfört personalflyttningar innevarande pass mellan stationerna samt accelererande kostnader avseende övertid för att kunna upprätthålla numerär och förmåga när ingen överkapacitet har funnits.

Personalkostnaderna inklusive pensioner är förbundets enskilt största verksamhetskostnad och vi har under året haft ökande kostnader av engångskaraktär för övertid till följd av gjorda satsningar. För att kompensera ökningen har återhållsamhet skett om möjligt vilket speglas i utfallet för övriga kostnader som är lägre än budgeterat. Under hösten har KPA meddelat att aktualiseringsgraden rörande FÅP är lägre än vad som tidigare meddelats. Med anledning av detta har SSBF begärt en förnyad genomgång av berörda individer samt en kompletterande pensionsberäkning. Detta har inneburit ett ökat åtagande om 4,5 mnkr för 2017.

Nettot av de externa intäkterna är marginellt lägre än 84,4 mnkr (85,7 mnkr). Delar av minskningen är ett resultat av vi intensifierat övning och utbildning för den egna personalen. I samarbetet med kommunala bostadsföretag för att öka medvetenheten och kunskapen om brandsäkerhetsfrågor valde ett bolag att inte längre medverka vilket också påverkar i negativ riktning. Antalet automatlarmsanläggningar har dock ökat vilket påverkat positivt.

Resultatöversikt

(mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	2016	2015	2014	2013
Verksamhetens intäkter	84,4	84,7	85,7	85,5	86,9	67,0
Jämförelsestörande intäkt	0	0	0	0	0	0
Summa	84,4	84,7	85,7	85,5	86,9	67,0
Verksamhetens kostnader	-632,4	-626,9	-607,4	-588,9	-592,9	-557,4
Jämförelsestörande kostnad	0	0	0	0	0	0
Summa	-632,4	-626,9	-607,4	-588,9	-592,9	-557,4
Verksamhetens nettokostnad	-548,0	-542,2	-521,7	-503,4	-506,0	-490,4
Medlemsavgifter	571,9	571,9	563,8	525,3	545,9	544,3
Finansiella intäkter/kostnader	-13,4	-11,7	-4,5	-8,2	-3,1	-2,0
Jämförelsestörande finansiell kostnad	0	0	0	0	0	-27,6
Årets resultat	10,5	18,0	37,6	13,7	36,8	24,3

Investeringar

(mnkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Fordon och materiel	25,5	26,4	23,2	18,5	28,5
Byggnader och anläggningar	0	0,1	0,6	0,9	1,6
IT	1,1	0,7	0	2,8	1,7
Summa investeringar	26,6	27,2	23,8	22,2	31,7

Förbundets investeringar uppgick 2017 till 26,6 mnkr vilket är 2,1 mnkr högre än budgeterat. Den större delen av investeringsvolymen återfinns inom fordon och material. De mera omfattande investeringarna omfattas av leverans av påbyggnad till två höjdfordon (10,0 mnkr), påbyggnad till ett släck-/räddningsfordon (3,4 mnkr), två släck-/räddningsfordon (9,4 mnkr), tre fyrhjulingar (0,4 mnkr) samt träningsutrustning till brandstationerna (1,5 mnkr). Ytterligare anskaffning inom material är en pumpcontainer för vattenrening till övningsanläggningen i Ågesta (0,4 mnkr). IT-investeringar utgörs i huvudsak av nytt telefoni- och växelsystem samt datorer (1,1 mnkr).

Under de senaste åren har avskrivningarna varit lägre än investeringarna men tack vare de positiva resultaten är kravet om en självfinansieringsgrad om minst 100 procent uppfyllt.

Väsentliga personalförhållanden

Antalet anställda i förbundet per den 31 december 2017 var 737 stycken varav 29 deltidsanställda brandmän (RiB). Inför sommaren 2017 rekryterades 34 brandmän som sommarvikarier och av dessa fick 23 brandmän tillsvidareanställning under 2017.

Arbetsgivaren har ett nära samarbete med företagshälsovården och ett organiserat nätverk av rehabiliteringsinsatser som hjälper till med adekvat kvalitetsträning i syfte att återfå de sjukskrivna i tjänst så fort som möjligt. Flertalet sjukskrivna har återkommit i tjänst eller bedöms göra detta i närtid.

Från och med den 1 maj 2017 trädde det centrala avtalet RiB 17 i kraft, vilket begränsat arbetsgivarens möjligheter till lokala lösningar med ersättningar. Effekten av det förändrade avtalet medförde att RiB-personal inte åtog sig extra beredskapstjänstgöring. Vakanser som därefter uppstått har bemannats med heltidspersonal främst på L1-nivå vilket medfört ökade personalkostnader

Nyckeltal

Personal	2017	2016	2015	2014	2013
Antal anställda ¹	737	732	729	732	748
män	694	692	692	700	709
kvinnor	43	40	37	32	39
Sjukfrånvaro (%)	4,8	5,9	6,8	5,6	3,7
män	4,8	6,1	-	-	-
kvinnor ²	5,7	3,9	-	-	-
29 år eller yngre	6,7	4,6	1,6	4,8	1,2
30 - 49 år	3,3	4,9	3,8	3,7	3,4
50 år eller äldre	7,0	8,1	13,9	9,3	4,5
längre än 60 dagar	2,0	2,5	-	-	-

Resultaträkning (mnkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Nettokostnad	548,0	521,7	503,4	506,0	490,4
Medlemsavgifter	571,9	563,8	525,3	545,9	544,3
Årets resultat	10,5	37,6	13,7	36,8	24,3

¹Antal tillsvidareanställda inklusive räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB.

²Eftersom antalet kvinnliga anställda inom SSBF är så få innebär det att sjukalet blir högre om en kvinna är sjuk än om det är en man som är sjuk. Det betyder att en jämförelse av sjukalen blir missvisande.

Balansräkning (mnkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Likvida medel	648,1	663,5	653,8	578,8	488,3
Investeringsvolym	26,6	27,1	23,8	22,2	31,7
Balansomslutning	888,7	890,4	871	812,9	718
Pensionsförpliktelse inkl. löneskatt	487,4	487,1	494,2	480	465,8

Ekonomisk analys (%)	2017	2016	2015	2014	2013
Soliditet ¹	16,8	15,6	11,7	10,8	7,1
Kassalikviditet ²	278	269	255	256	263
Självfinansieringsgrad ³	102	197	138	281	253

¹ Eget kapital i förhållande till totalt kapital.

² (Kortfristiga fordringar+kortfristiga placeringar+kassa och bank)/kortfristiga skulder.

³ Justerat resultat (minus avskrivningar och jämförelsestörande poster) i förhållandet till investeringsvolym.

Resultaträkning

(mnkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Verksamhetens intäkter			
automatlarm inklusive abonnemang		45,5	43,0
tilläggstjänster		0	1,1
övrigt	1	38,9	41,6
Summa verksamhetens intäkter		84,4	85,7
Verksamhetens kostnader			
personal		-411,7	-388,2
pension		-55,0	-42,4
lokalhyra		-35,9	-32,9
övrigt	2	-113,2	-127,9
avskrivningar	6	-16,6	-16,0
Summa verksamhetens kostnader		-632,4	-607,4
Verksamhetens nettokostnader		-548,0	-521,7
Medlemsavgifter	3	571,9	563,8
Finansiella intäkter	4	0,2	1,8
Finansiella kostnader	4	-13,6	-6,3
Resultat före extraordinära poster		10,5	37,6
Extraordinära intäkter och kostnader		0	0
Periodens resultat		10,5	37,6

Balansräkning

(mnkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	6		
byggnader och mark		40,2	41,6
maskiner och inventarier		148,6	137,2
Summa anläggningstillgångar		188,8	178,8
Omsättningstillgångar			
kundfordringar		13,6	9,5
förråd		2,1	2,4
övriga kortfristiga fordringar	7	15,5	18,5
förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	20,6	17,7
kortfristiga placeringar	9	342,0	504,1
likvida medel		306,1	159,4
Summa omsättningstillgångar		699,9	711,6
Summa tillgångar		888,7	890,4
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	5		
årets resultat		10,5	37,6
övrigt eget kapital		139,2	101,6
Summa eget kapital		149,7	139,2
Avsättningar	10-12		
avsättningar för pensioner		487,4	487,1
Summa avsättningar		487,4	487,1
Kortfristiga skulder			
leverantörsskulder		33,9	47,0
semesterlöne- och övertidsskuld		51,1	48,0
övriga kortfristiga skulder	13	11,2	12,2
upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	155,4	156,9
Summa kortfristiga skulder		251,6	264,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		888,7	890,4

Panter och ansvarsförbindelser

(mnkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Panter		inga	inga
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	10-12	53,0	53,4
Övriga förpliktelser			
leasingåtagande	15	0	0
avtal lokalhyror	16	225,6	218,1

Kassaflödesanalys

(mnkr)	2017	2016
Löpande verksamhet		
Årets resultat	10,5	37,6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster*	16,9	8,9
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	27,4	46,5
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	-4,1	1,4
Ökning (-) minskning (+) förråd, varulager	0,3	-0,9
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	-12,5	-11,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	11,1	35,9
Investeringsverksamhet		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-26,6	-27,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	1,1
Kassaflöden från investeringsverksamheten	-26,6	-26,1
Periodens kassaflöde	-15,5	9,8
Likvida medel vid årets början	663,6	653,8
Likvida medel vid periodens slut	648,1	663,6
Förändring likvida medel	-15,5	9,8
*Specifikation av ej likviditetspåverkande poster	16,9	8,9
Justering för avskrivningar	16,6	16,0
Justering för utrangeringar	0	0
Justering för gjorda pensionsavsättningar	0,3	-7,1

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (1997:614). Storstockholms brandförsvaret följer i allt väsentligt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning. I de fall undantag förekommer redovisas de under respektive punkt.

Intäkter och kostnader

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Jämförelsestörande poster

För att en post ska betraktas som jämförelsestörande ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av ett sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Resultat

Förbundet gör inte avsättningar till resultatutjämningsreserv enligt den av direktionen beslutade Riktlinje för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv.

Materiella anläggningstillgångar

För att en investering ska betraktas som anläggningstillgång krävs ett värde på minst 100 tkr och en varaktighet på minst tre år. Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planliga avskrivningar samt eventuella nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivningar bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärde och beräknad nyttjandeperiod, vilket i allt väsentligt överensstämmer med de i tabellen angivna avskrivningsreglerna. Avskrivningar görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk. Förbundet tillämpar komponentavskrivning på maskiner och inventarier.

Avskrivningstider	År
Fastigheter	25-30
Fordon	3-20
Båtar	10-15
Inventarier, maskiner, utrustning	3-18
IT-inventarier	3-10

Fordringar

Fordringar har upptagits till det belopp varmed de väntas inflyta. Osäkra fordringar som är förfallna mer än 90 dagar har skrivits ned.

Pensioner

Enligt gällande regler ska pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Förbundet redovisar all pension för utryckande personal, s.k. SAP-R, i balansräkningen, som en avsättning.

Bakgrunden till tillämpad redovisningsprincip är att vid överlåtelsen av personal från Stockholms stad¹ erhöll förbundet ersättning för hela det pensionsåtagande som övertogs. Stockholms stad betalade vid överlåtelsen till förbundet det belopp som enligt regelverket (den lagstadgade blandmodellen) redovisades som ansvarsförbindelse hos Stockholms stad. Då förbundet erhållit ersättning för det pensionsåtagande som är hänförligt till den personal som övertagits från Stockholms stad redovisar förbundet detta som en avsättning.

Ansvarsförbindelse utöver SAP-R som upparbetas i före detta Södra Roslagens brandförsvarsförbund (SRB) för medlemskommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker, administreras av förbundet. Pensionsutbetalningar från ansvarsförbindelsen faktureras dessa kommuner.

Upplysningar om pensionsförpliktelse lämnas i not i balansräkningen. Inga medel finns formellt avsatta till pensioner, utan dessa återlämnas i verksamheten (del av likviditeten).

Poster inom linjen

Poster inom linjen är ett redovisningsbegrepp som innebär att ställda säkerheter och ansvarsförbindelser inte ska ingå som skuld eller avsättning i balansräkningen utan ska anges direkt i anslutning därtill.

Möjliga åtaganden där osäkerhet råder om beloppets storlek och/eller infriandegraden, redovisas som ansvarsförbindelser. Under ansvarsförbindelser återfinns pensionsåtaganden som är äldre än 1998.

¹ Personal stationerad i Stockholms stad, Solna, Sundbyberg och Lidingö.

Notförteckning

(mnkr)		2017	2016
Not 1	Verksamhetens intäkter		
	Lokalhyror och arrenden	4,8	5,7
	Konsulttjänster	17,5	17,5
	Extern utbildning	4,7	4,5
	Övriga intäkter	11,9	13,9
	Summa	38,9	41,6
Not 2	Verksamhetens kostnader		
	Reparationer och underhåll ¹	12,4	12,9
	Entreprenad, köp av verksamhet	5,9	8,8
	Bränsle, el, vatten	6,9	7,1
	Konsulttjänster	11,4	23,6
	Övriga kostnader	76,6	75,5
	Summa	113,2	127,9
Not 3	Medlemsavgifter		
	Danderyd	13,9	13,8
	Lidingö	19,7	19,3
	Solna	31,9	31,0
	Stockholm	385,5	380,8
	Sundbyberg	19,2	18,4
	Täby	29,3	28,9
	Vallentuna	19,5	19,4
	Vaxholm	5,7	5,7
	Värmdö	24,5	24,2
	Österåker	22,7	22,3
	Summa medlemsavgifter	571,9	563,8
Not 4	Finansiella intäkter och kostnader		
	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter Nordea	0,2	1,8
	Summa	0,2	1,8
	Finansiella kostnader		
	Ränta, KPA	12,7	5,3
	Övriga kostnader	0,9	1,0
	Summa	13,6	6,3
Not 5	Eget kapital		
	Eget kapital²	149,7	139,2
	Årets resultat	10,5	37,6
	Övrigt eget kapital	139,2	101,6

¹ Avser fordon, maskiner, utrustning och inventarier, fastigheter m.m.

² Ingen avsättning har gjorts till resultatutjämningsreserv enligt direktionens beslut.

(mnkr)		2017	2016
Not 6	Anläggningstillgångar		
	Byggnader/anläggningar		
	IB anskaffningsvärde	59,0	77,0
	Årets investeringar	0	0,1
	Utrangering och avyttring	0	-18,1
	UB anskaffningsvärde	59,0	59,0
	IB ackumulerade avskrivningar	-17,4	-34,1
	Utrangering och avyttring	0	18,1
	Årets avskrivning	-1,4	-1,4
	UB ackumulerade avskrivningar	-18,8	-17,4
	Summa byggnader/anläggningar	40,2	41,6
	Fordon/material		
	IB anskaffningsvärde	331,3	322,4
	Årets investeringar	25,5	26,4
	Korrigering anskaffningsvärde, enligt anläggningsregistret	0	0
	Utrangering och avyttring	-16,6	-17,5
	UB anskaffningsvärde	340,2	331,3
	IB ackumulerade avskrivningar	-196,3	-199,7
	Korrigerad ackumulerad värdeminskning, enligt anläggningsregistret	0	0
	Utrangering och avyttring	16,6	16,5
	Årets avskrivning	-14,0	-13,1
	UB ackumulerade avskrivningar	-193,7	-196,3
	Summa fordon/material	146,5	135,0
	IT		
	IB anskaffningsvärde	53,8	53,2
	Årets investeringar	1,1	0,6
	UB anskaffningsvärde	54,9	53,8
	IB ackumulerade avskrivningar	-51,6	-50,1
	Årets avskrivning	-1,2	-1,5
	UB ackumulerade avskrivningar	-52,8	-51,6
	Summa IT	2,1	2,2
	Summa anläggningstillgångar	188,8	178,8
Not 7	Övriga kortfristiga fordringar		
	Andra kortfristiga fordringar	10,9	9,5
	Ingående mervärdesskatt	4,6	9,0
	Summa	15,5	18,5
Not 8	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	Förutbetalda kostnader	20,2	16,7
	Upplupna intäkter	0,3	0,9
	Övriga förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	0,1	0,1
	Summa	20,6	17,7

(mnkr)		2017	2016
Not 9	Kortfristiga placeringar		
	Skattekontot	342,0	504,1
	Summa	342,0	504,1
Not 10	Pensionsskuld och avsättning		
	Avsättning		
	Avsatt pensioner	350,8	343,7
	Avsatt f.d. ansvarsförbindelse	41,5	48,3
	Avsatt löneskatt	95,1	95,1
	Summa avsättning	487,4	487,1
	Ansvarsförbindelser		
	Ansvarsförbindelse (f.d. SRB ¹)	42,7	43,0
	Ansvarsförbindelse löneskatt	10,3	10,4
	Summa ansvarsförbindelser	53,0	53,4
	Summa avsatt och ansvarsförbindelser	540,4	540,5
	¹ Ansvarsförbindelse, f.d. SRB. Belopp inkl. löneskatt		
	Danderyd	9,7	9,7
	Täby	19,3	19,5
	Vallentuna	8,7	8,8
	Vaxholm	3,3	3,3
	Österåker	12,0	12,1
	Summa	53,0	53,4
Not 11	Årets förändring, inklusive löneskatt		
	Summa avsättningar	0,3	-7,1
	Summa ansvarsförbindelser	-0,4	-1,0
	Förändring avsättningar och ansvarsförbindelser	-0,1	-8,1

Not 12	Pensionsförpliktelser	Belopp	Löneskatt	Belopp inkl. löneskatt
	Analys pensionsskuldens förändring jan-dec 2017			
	Avsättning pensioner, IB	392,0	95,1	487,1
	Ränteuppräknings	6,0	1,4	7,4
	Basbeloppsuppräknings	4,5	1,1	5,6
	Utbetalning från avsättning	-28,3	-6,9	-35,2
	Intjänad SAP-R	22,1	5,4	27,5
	Övrig förändring (beräkning f.d. ansvarsförbindelse)	-4,0	-1,0	-5,0
	Avsättning pensioner UB	392,3	95,1	487,4
	Summa förändring under året	0,3	0	0,3
	Ansvarsförbindelse för pensioner, IB	43,0	10,4	53,4
	Utbetalning från ansvarsförbindelse	-2,0	-0,5	-2,5
	Övrig förändring (beräkning f.d. ansvarsförbindelse)	1,7	0,4	2,1
	Ansvarsförbindelse, UB	42,7	10,3	53,0
	Summa förändring under året	-0,3	-0,1	-0,4
	Summa	435,0	105,4	540,4
	Årets premie är 11,4 mnkr.			
	Aktualiseringsgrad 99,0 %, Överskottsfond 0,4 mnkr.			

(mnkr)		2017	2016
Not 13	Övriga kortfristiga skulder		
	Skatteskuld	0,8	1,2
	Falsklarm (medlemskommuner)	0,1	0,1
	Utgående mervärdesskatt	3,8	4,3
	Avdragen skatt personal	6,4	6,6
	Fackföreningsavg och idrottsklubb	0,1	0
	Summa övriga kortfristiga skulder	11,2	12,2
Not 14	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	Upplupen löneskatt pensioner	17,3	14,7
	Förutbetalda intäkter	13,3	15,6
	Förutbetalda intäkter medlemskommuner	96,7	95,3
	Avgiftsbestämd ålderspension	15,9	15,4
	Övriga upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	12,2	15,9
	Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	155,4	156,9
Not 15	Leasingsåtaganden¹		
	Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år	0	0
	Minimileasingavgifter med förfall inom 1 år	0	0
	med förfall senare än 1 år men inom 5 år	0	0
	med förfall senare än 5 år	0	0
	Summa leasingåtaganden	0	0
Not 16	Fastigheter		
	(avser lokaler, indexuppräknade)		
	Med förfall inom 1 år	39,3	37,6
	Med förfall senare än 1 år men inom 5 år	141,3	126,7
	Med förfall senare än 5 år	45,0	53,8
	Summa fastigheter	225,6	218,1

¹Avtal med ett värde understigande 100 tkr klassificeras som operationella även om de i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

Insatsstatistik

Nedan redovisas totala antalet larm SSBF larmats till de senaste tre åren samt några av de vanligaste insatstyperna. Därefter redovisas motsvarande statistik per medlemskommun.

Insatsstatistik	2017	2016	2015
Larm	11 407	11 178	10 458
Bostadsbränder	675	595	514
Onödiga automatiska brandlarm	3 580	3 632	3 489
Trafikolyckor	866	877	795
Hjärtstoppslarm	937	1 021	995
Suicidlarm ¹	215	142	131
varav trafikolycka	50	-	-
Anlagda bränder	893	937	868
varav brand i byggnad	154	156	138
varav brand ej i byggnad	739	781	730
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	61	65	50
varav anlagda	43	39	33
Skolbränder ovan specificerade	61	65	50
Skola	44	52	33
varav anlagda	30	34	24
Förskola	16	10	16
varav anlagda	12	4	8
Fritidsgård	1	3	1
varav anlagda	1	1	1
Omkomna i brand	9	10	13

¹Enligt MSB:s definition i nya händelserapporten ingår även statistik vid trafikolycka med suicidavsikt.

Insatsstatistik Danderyd	2017	2016	2015
Larm	273	290	240
Bostadsbränder	9	7	3
Onödiga automatiska brandlarm	114	131	131
Trafikolyckor	17	15	19
Hjärtstoppslarm	20	22	19
Suicidlarm	2	4	3
Anlagda bränder	31 ¹	3	3
varav brand i byggnad	1	0	1
varav brand ej i byggnad	30	3	2
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	1	0	0
varav anlagda	1	0	0
Skolbränder ovan specificerade	1	0	0
Skola	1	0	0
varav anlagda	1	0	0
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	0	0	0

¹ Fler än hälften har inträffat på parkeringsplats.

Insatsstatistik Lidingö	2017	2016	2015
Larm	270	272	223
Bostadsbränder	21	10	12
Onödiga automatiska brandlarm	84	79	40
Trafikolyckor	13	12	17
Hjärtstoppslarm	27	33	33
Suicidlarm	4	4	1
Anlagda bränder	14	13	9
varav brand i byggnad	6	4	3
varav brand ej i byggnad	8	9	6
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	4	2	1
varav anlagda	3	2	1
Skolbränder ovan specificerade	4	2	1
Skola	4	0	0
varav anlagda	3	0	0
Förskola	0	2	1
varav anlagda	0	2	1
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	1	0	1

Insatsstatistik Solna	2017	2016	2015
Larm	730	747	693
Bostadsbränder	32	24	22
Onödiga automatiska brandlarm	339	323	198
Trafikolyckor	47	57	55
Hjärtstoppslarm	48	59	41
Suicidlarm	10	3	7
Anlagda bränder	28	31	33
varav brand i byggnad	7	8	9
varav brand ej i byggnad	21	23	24
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	2	7	3
varav anlagda	1	6	3
Skolbränder ovan specificerade	2	7	3
Skola	2	6	2
varav anlagda	1	6	2
Förskola	0	0	1
varav anlagda	0	0	1
Fritidsgård	0	1	0
varav anlagda	0	1	0
Omkomna i brand	1	1	1

Insatsstatistik Stockholm	2017	2016	2015
Larm	7 559	7 585	7 349
Bostadsbränder	550	413	354
Onödiga automatiska brandlarm	2 462	2 579	2 535
Trafikolyckor	510	491	490
Hjärtstoppslarm	673	729	731
Suicidlarm	121	119	99
Anlagda bränder	651	712	683
varav brand i byggnad	125	114	112
varav brand ej i byggnad	490	598	571
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	41	40	7
varav anlagda	32	25	7
Skolbränder ovan specificerade	41	40	7
Skola	28	31	5
varav anlagda	21	22	5
Förskola	12	8	2
varav anlagda	10	2	2
Fritidsgård	1	1	0
varav anlagda	1	1	0
Omkomna i brand	5	7	8

Insatsstatistik Sundbyberg	2017	2016	2015
Larm	313	283	335
Bostadsbränder	26	22	24
Onödiga automatiska brandlarm	83	73	104
Trafikolyckor	11	14	11
Hjärtstoppslarm	35	34	31
Suicidlarm	0	4	4
Anlagda bränder	22	36	40
varav brand i byggnad	1	8	3
varav brand ej i byggnad	21	28	37
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	1	1	2
varav anlagda	0	1	1
Skolbränder ovan specificerade	1	1	2
Skola	1	1	2
varav anlagda	0	1	1
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	1	1	0

Insatsstatistik Täby	2017	2016	2015
Larm	572	455	449
Bostadsbränder	34	11	18
Onödiga automatiska brandlarm	208	190	180
Trafikolyckor	61	45	40
Hjärtstoppslarm	42	43	49
Suicidlarm	7	1	7
Anlagda bränder	57 ¹	21	26
varav brand i byggnad	5	3	1
varav brand ej i byggnad	52	18	25
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	6	4	1
varav anlagda	3	2	1
Skolbränder ovan specificerade	6	4	1
Skola	3	4	1
varav anlagda	2	2	1
Förskola	3	0	0
varav anlagda	1	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	0	0	1

¹ Fler än hälften har inträffat på parkeringsplats.

Insatsstatistik Vallentuna	2017	2016	2015
Larm	267	277	212
Bostadsbränder	18	14	8
Onödiga automatiska brandlarm	62	53	37
Trafikolyckor	40	53	38
Hjärtstoppslarm	27	24	22
Suicidlarm	4	1	0
Anlagda bränder	34	37	18
varav brand i byggnad	2	5	4
varav brand ej i byggnad	32	32	14
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	0	2	2
varav anlagda	0	1	1
Skolbränder ovan specificerade	0	2	2
Skola	0	2	1
varav anlagda	0	1	1
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	0	1	1

Insatsstatistik Vaxholm	2017	2016	2015
Larm	71	84	97
Bostadsbränder	1	4	1
Onödiga automatiska brandlarm	16	12	38
Trafikolyckor	8	6	2
Hjärtstoppslarm	4	7	6
Suicidlarm	1	0	1
Anlagda bränder	2	0	6
varav brand i byggnad	1	0	0
varav brand ej i byggnad	1	0	6
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	1	0	0
varav anlagda	0	0	0
Skolbränder ovan specificerade	1	0	0
Skola	1	0	0
varav anlagda	0	0	0
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	0	0	0

Insatsstatistik Värmdö	2017	2016	2015
Larm	443	381	311
Bostadsbränder	23	17	14
Onödiga automatiska brandlarm	95	79	57
Trafikolyckor	45	57	35
Hjärtstoppslarm	20	27	36
Suicidlarm	2	0	4
Anlagda bränder	37	24	25
varav brand i byggnad	2	3	2
varav brand ej i byggnad	35	21	23
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	2	0	1
varav anlagda	2	0	0
Skolbränder ovan specificerade	2	0	1
Skola	1	0	1
varav anlagda	1	0	0
Förskola	1	0	0
varav anlagda	1	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	0	0	0

Insatsstatistik Österåker	2017	2016	2015
Larm	362	348	286
Bostadsbränder	20	18	19
Onödiga automatiska brandlarm	65	66	54
Trafikolyckor	47	56	40
Hjärtstoppslarm	22	27	22
Suicidlarm	2	1	3
Anlagda bränder	53 ¹	35	16
varav brand i byggnad	4	6	2
varav brand ej i byggnad	49	29	14
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård)	3	1	0
varav anlagda	1	1	0
Skolbränder ovan specificerade	3	1	0
Skola	3	1	0
varav anlagda	1	1	0
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Omkomna i brand	0	0	1

¹ Fler än hälften har inträffat på parkeringsplats.

Internkontroll

Direktionen fastställde i början av 2017 en internkontrollplan som syftar till att följa upp att det interna kontrollsystemet fungerar tillfredsställande inom direktionens ansvarsområde. I samband med årsredovisningen avrapporteras det arbete som bedrivits under året utifrån fastställd internkontrollplan. Internkontroll har genomförts utifrån uppsatt plan och redovisas i tabellen nedan. I den mån kontrollen uppvisat avvikelse kommer arbete med att säkerställa god intern kontroll att ske 2017.

Kontrollområde	Risk	Kontroll	Slutsats
Framkörningskort	Informationsbrist gällande särskilda risker, angreppsvägar och brandförvarstablå.	Kontroll av att framkörningskort finns på 2:4 anläggningar	Framkörningskort har under 2017 införlivats i arbetet med en ny insatsplaneringsprocess, med ett digitalt stöd. Startar under 2018 med en pilot på Brännkyrka samt i ledningsfordonen.
Automatlarmsrapportering	Rapportering, och därmed debitering, försenas eller uteblir.	Kontroll av att automatlarm är lästa innan fakturering sker.	Samtliga innevarande automatlarm för 2017 är hanterade och inskickade för debitering.
Nyckelhantering	Ny rutin för nyckelhantering efterlevs inte och obehöriga kommer in lokalerna.	Kontroll av att personer som avslutat sin anställning eller uppdrag lämnat tillbaka nyckel.	Stickprov visar att rutinen inte efterlevs fullt ut. Ny information kommer att delges samtliga verksamhetschefer och checklistan för avslutande av anställning kommer att revideras. Ansvar för att som chef vid avslutad anställning säkerställa att nycklar, elektronisk nyckelbricka och inpasseringskort återlämnas ska förtydligas.
Löneutbetalning (från revisionsrapport för 2016)	Chefer attesterar tidrapporter (lönegrundande data) utan att kontrollera tidrapporten.	Genomföra stickprov. Utökad dialog med Azets (f.d. Visma)	I februari 2017 infördes en ny rutin i samband med löneutbetalningarna. Samtliga chefer får en avstämningslista på sin personals kommande löneutbetalning. I avstämningslistan redovisas samtliga avvikelser och den summa som ska utbetalas ska respektive chef godkänna. Godkännandet eller ev. felaktigheter skickas till lönekonsulten Azets, som sedan sammanställer den totala bankfilen. Stickprovskontroller på tidrapporter har genomförts och enstaka felaktigheter har påträffats och rättats till. Några felaktigheter med kontinuitet har inte påträffats. Utökade styrgrupp- och driftmöten med lönekonsulten Azets har genomförts för att bl. a. utveckla rutiner i samband med rapportering.
Inrapportering i händelserapporten	Brister vid ifyllnad av händelserapporterna vilket innebär att de inte är tillförlitliga beslutsunderlag	Stickprovskontroller av händelserapporter	Under året har bristerna och uppkomsten av dessa identifierats och analyserats. Ett exempel är att händelsetypen "annan brand" valts i stället för "brand eller brandtillbud i byggnad", annan brand ska bara användas då inga valbara alternativ finns. För att komma tillrätta med de brister som framkommit har SSBF utbildat rapportgranskare som ska göra stickprov på händelserapporterna och återkoppla till rapportförfattarna.

Kontrollområde	Risk	Kontroll	Slutsats
Sotnings-och brandskyddskontroll.	Svårt att få tillgång till de uppgifter vi behöver vid uppföljning av avtal. Vi lever inte upp till lagkraven. Stort antal klagomål från allmänheten leder till "korta" svar under stress. Allmänhetens förtroende för SSBF försämras.	Översyn av vår organisation.	Åtgärder för att leva upp till lagkrav. Vi har börjat se över möjligheten till ett eget digitalt system för registerhållning. Samverkan med 3-4 av våra medlemskommuners stadsbyggnads-kontor har etablerats så att dessa nu fortlöpande skickar kopior på slutbesked och installationsintyg på nyttillkommande sotningsobjekt till SSBF. SSBF vidarebefordrar dessa uppgifter till de entreprenörer som berörs så att de kan uppdatera sina register. Allmänhetens förtroende Ytterligare en handläggare har utsetts för att kunna hantera ärenden som rör byte av sotare. Vi har börjat undersöka SSBF:s förutsättningar för att starta en rekryteringsprocess av en handläggare med specialkompetens inom området. I VP 2018 anges, som utvecklingsuppdrag, att en översyn av SSBF:s arbete inom sotningsområdet ska genomföras
Inköpsprocessen	Inköp görs utan att den nya inköpsrutinen används. Lagen om offentlig upphandling efterlevs inte.	Uppföljning av att beslutsblankett för inköp används och stöd ges enligt ny rutin.	De flesta inköp har skett enligt upprättade rutiner. Vid behov av vara eller tjänst har den specifika verksamheten gjort ett beslutsunderlag där bl.a. behovet, effekter av inköpet och budget framgår. Beslutsunderlaget har sedan legat som grund till inköpsbeslutet vilket attesterats av behörig enligt delegationsordningen. Revision utförd av E&Y har dock visat på fortsatta brister i hantering av inköp inom SSBF. Inköp har i vissa fall skett i organisationen utan följsamhet mot upprättade inköpsrutiner. Synpunkterna kommer att beaktas i internkontrollplanen för 2018.

Anskaffningar inom investeringsbudget

Enligt delegationsordning för SSBF ska inom området ”Inköp och upphandling” beställningar/avrop överstigande 300 000 kronor anmälas till förbundsdirektionen.

Under perioden 1 januari till 31 december 2017 har nedanstående anskaffning inom investeringsbudget gjorts.

Typ av anskaffning	Leverantör	Leveranstid	Beställningsbelopp (tkr)
Träningsutrustning <ul style="list-style-type: none">LöpbandCrosstrainerStyrketräning, benmaskiner	Fitness Brands Sweden AB	Februari	1 450
Påbyggnad till två höjdfordon, chassin levererade under 2016.	Sala Brand	Oktober	10 099
Påbyggnad till ett släck-/räddningsfordon, chassi levererat under 2016.	Autokaross Rescue Systems i Floby AB	Februari	3 430
Två kompletta släck-/räddningsfordon.	Autokaross Rescue Systems i Floby AB	Mars/maj	9 682
Pumpcontainer	Eurowater AB	Juni	372
Ny telefonlösning	addCIT AB	Oktober	911
Tre fyrhjulingar	Swedish Crew AB	Juni/december	395

Formgivning och originalproduktion

Jonas Nyström

Foto

Gunnar Neselius: Bild 1 och 2, sidan 12

Jonas Nyström: Framsida, sidorna 9, 24, 33 och 39

Mikael Ekman: sidan 16

Mikael Lundh: sidan 10

Peter Knutsson: Sidan 6

Pixhill: Sidan 46

Diarienummer

106-46/2018

Tryck

Åtta.45 Tryckeri

**Storstockholms
brandförsvaret**